

ಸಂಪುಟ ೯

ಅಗಸ್ಟ್ ೧೯೫೦

ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

ಕಂಟ್ರೋಲರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬುವುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಮದ್ರಾಸಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ನೇರುತ್ತಾರಂತೆ
—ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವಿಲ್ಲ! ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

*

*

ಯೂನೋ ಅವರ ಕೊರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರು ಒಂದು ಆಯು
ವೇದದ ಪಂಗಡವನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತ
ವಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಏಳು ಸಲ ಕನ್ನಡಾಕಿದರಂತೆ
—ಅದರೂ ಮನೆಯವರು ಮನೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ!

*

*

*

“ ಸೋಮವಾರ ಸೊಪ್ಪು ಸೆದೆ ತಿಂದು ಅಕ್ಕಿ ಉಳಿಸಿ ”

— ಸಲಹೋ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಸೆದೆ ಮೇಯಿಸುತ್ತೋ ? ಶ್ರೀ ಮುನ್ನಿ

*

*

*

ಕಾಳಸಂತೆಯವರೇ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯನ್ನರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವವರು ಎಂದು ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಇಂಜಿನಿಯರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ನವೀನ ತರಹ ಬಾಂಡ್ಲೆಯನ್ನು ತಯಾರಿ ಸಿದ್ಧಾರಂತೆ— ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರಿಯಬಹುದಂತೆ. ಅದರೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮಿಶ್ರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

— ಕೊರಿಯಾ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಆಗುಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?

*

*

*

ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೇಲಿ ನೀರು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

“ಅವರ” ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತ ಆದಾಗ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯ್ತಂತೆ.

— “ಅವರು” ಈಗ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಒಬ್ಬ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ.

— ನಾನು ಬರುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿದೆ ? ಅಂತ.

*

*

*

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

ನೀವು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕಸಬನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತೀರಿ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶೇಕಡ ೫೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, “ ಸಮಾಜಸೇವೆ ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅದೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರ ಎಂದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಹುಡುಗರು ಆಗಲೇ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

* * *

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿರುವ ಮಧ್ಯ ವರ್ಗದವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಗಿರವಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ನಡೆಸಲೊಪ್ಪಿರುವರಂತೆ.

* * *

ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಕಡಲೆ ರೇಷನ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನವದೆಹಲಿಯ ೧,೦೦೦ ಟಾಂಗಾವಾಲಗಳು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿರುವರು....ಆದರೆ, ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಡಲೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ (ದ. ಕೊರಿಯ ಮಾರ್ಗ) ದ. ಕೊರಿಯಾವಲ್ಲೇನು ಮಹಾ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ಗೋಳು.

* * *

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ೫ ಕೋಟಿ ಕೋತಿಗಳಿವೆ (ಮುಘ್ಲಿ) ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸಾವಿರಪಾಲು.

* * *

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತನ್ನ ಕೋಮಿನ ಹಿತಚಿಂತಕ, ಅದನ್ನು ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದು, ಎಂಬ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪು (ಭಾಷಣ) ಆ ಕೋಮಿನವರು ಅವರನ್ನು ದೂರುತ್ತಿರುವುದೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ.

* * *

ಹೆಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ಎರಡು ಮೂರುಸಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಡುಂಕಿ ಕೊಡಿದಾಗಲೂ, ಅವರು ಪಾಸಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊರಿಯಾ ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಉತ್ತೇಜನ.

* * *

ಸ್ವದೇಶೀ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟಗಾರರು ಬೂಟ್ಸ್ ಧರಿಸಿ ಆಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಟಾದಾಗ, ಮೊದಲನೆಯ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲೇ, ಒಂದುಕಡೆ ಗೋಲಿಗೆ ೧೪ ಬೂಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಗೋಲಿಗೆ ೨೬ ಬೂಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಒದ್ದು ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು.

*

*

*

ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕೂಲಿಗಾರ ಸಂಘ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಉಪವಾಸ ಮುಕ್ತಾಯ (ಶಿರೋನಾಮ) ಅವನದೇನೋ ಆಯಿತು, ಉಳಿದವರ ಉಪವಾಸ ಮುಕ್ತಾಯ ವಾಗುವುದೆಂತು ?

*

*

*

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಗ್ರಾಮದ ಸಮಗ್ರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತಾಗ ಅಗತ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸರಬರಾಯಿ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು .. ಅದುವರಿ ! ಆದರೆ, ಅವರು ಅತ್ತಲಾಗೆ ಹೊರಟಾಗ.

*

*

*

• ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ-ಕನ್ನಡ ಕೋಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಹಾಜನರು ನೆರವು ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ಕೋರಿದೆ. (ಕ. ಸಾ. ಪರಿಷತ್ತು) ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

*

*

*

ಗುಮಾಸ್ತೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ತಿಂದ. (ಸುದ್ದಿ) ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ತಂದು ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿರಬೇಕು, ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

*

*

*

“ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುನ್ನ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ದೇಶಕ್ಕೊಳ್ಳಿಯದಾಗಲಿ, ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ” (ಪತ್ರಿಕೆ) ಅಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇ, ಅವರನ್ನೇಕೆ ಆರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ?

*

*

*

ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ, ಎರಡು ಮೂರು ಎಣಿಸು ಎಂದಾಗ, ನಾಲ್ಕು ಐದು ಆರು ಏಳು ಎಂಟು ನೈಲಾ ಹತ್ತು ರಾಣಿ ರಾಜ ಜಾಕಿ ಹಾಸಾ— ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದನಂತೆ.

ಮೆರಿಕನರು

ಕಲಿಯುಗದ ಪುಹಿಮೆಯು ಕಾಣಬಂತೀಗ
ಕುಹಕಾಕ್ಷಿ ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜೀ || ಪ ||
ಹಿರಿವರ್ಧೆಯನೇ ಮತ್ತೆ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಹೊಗಳುವರು
ಗುರು ನೆಹರುಮಾತ ದೂಡಿ ದೂಷಿಸರು ||

ಗೆದ್ದ ಚೀನವಬಿಟ್ಟು, ಸೋತವರ ತಬ್ಬುವರು
ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಮತ್ತೆ ಕೊಡೆನೆಂಬರು
ಭಂಡತನ ಹೇಳುತ್ತ ಭಾಂದವನೆ ಹೊಡೆಯುವರು
ಬೆಂದ ಜಗವೆರಡಾಗೆ ಬಡಿಯುತಿಹರು ||

ಕೊಂದಾಡಬೇಡೆಂದು ಕೂಗಿದರು ಕಿವಿಗೊಡರು
ಒಂದಾಗೆ ಕೋರಿಯರಿಗೆ ಕೊಡರು ಸಂದರ್ಭ
ಚೈಂಗನೊಳು ಆತಿಶ್ನೇಹ, ಕುಳ್ಳರಲಿ ಸೋಲುವರು
ತುಂಗನೊಳು ತಾತ್ಸಾರ, ಮಸೆದ ಕತ್ತಿ ||

ಇಲ್ಲದ ಅನಾಥರಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೆ ಇಕ್ಕುವರು
ಬಲ್ಲಿದವರಿಗೆ ಮಾರ್ಷಲೇಡಿನುಣಿಸು
ಮಾಡಿದಪಕಾರವನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಜಾಪ
ನಾಡನ್ನೆ ಹೊಗಳುವರು ಸರಸದಿಂದ ||

— ಪಾಟಾಳಿ.

ಗು ಬ್ಬ

ಸುಲಭವಲ್ಲವೋ ಸುವಾತಂತ್ರ, ತ
ನ್ನೊಳುಹು ತಿಳಿಯೊತನಕ ನಯಭೆಯದಿಂದ ||
ಹೆಗ್ಗಣ ಇಲಿ ಹಿಂಗೊ ತನಕ, ಭಾಳ
ಸೊಕ್ಕಿದ ತೋಳಗೆ ಬರೆ ಬೀಳೋತನಕ ||
ಇಬ್ಬರೊಡನೆ ಗೂಡೋತನಕ, ತುಂಬ
ಉಬ್ಬಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟೋತನಕ ||
ಕೊಬ್ಬಿದ ಜನಮನ ಕರಗೋತನಕ, ಒಳ್ಳೆ
ಗುಬ್ಬಿಯು ರಾಜಹಂಸಾ ಎನಿಸೊ ತನಕ ||

— ಪಾಟಾಳಿ.

ಇರಬಹುದು ! ಸಾರ್, ನಿಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರ ! ಅದರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ
ನಷ್ಟಪೇಡು ಹೇಗೆ ಕೊಡಲಿ ಸಾರ್ !

ಎಂಟಾಣೆ ದಂಡ

ಕಂಡಕ್ಕರ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ನೀಡಿದೆ...ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಬಿತ್ತು ಅಂತ ನಾನು; 'ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ? ಹುಡುಕಿ ಕೊಡಿ' ಅಂತ ಅವನು. ಹೆಚ್ಚೇನಿಲ್ಲ. ಎಂಟಾಣೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಒಂದು ದೋಸೆ ಅರ್ಧ ಕಾಫಿ—ಒಂದೂ ಬೇಡ. ಆದರೂ ನಾನು ತಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳಲಿಲ್ಲ. ಹುಡುಕಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಸ್ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡಲು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೇ ಹಣವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಾತ್ರ ಗೋತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಜೋರಾಗಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪರಿಶೋಚನೀಯ. ಸಂಬಳ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೫೦ ಅಂದರೆ; ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಿವಾಸಿ ಸಂಸಾರಿ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದ್ದಾನು, ಎಂಬುದನ್ನು.

ಎರಡು ಸೀಟುಗಳೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸಂದಿನೊಳಕ್ಕೆ ಮೈ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಕುಳಿತು, ಕಡ್ಡಿಗೀಚೆ, ಅಡ್ಡಾಡಿಸಿ, ಗೂಬೆಕಣ್ಣು ಮಾಡಿ, ಗೋವಿಂದಾ ಎನ್ನುತ್ತ, ಕತ್ತುನೀಡಿ, ಕುಳಿತಿದ್ದವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ, ಕೈಯಿಂದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಸವರಿ, ಅವರ ಪಾದ ಧೂಳಿಯನ್ನು ಬೊಗಸೆ ಬೊಗಸೆಯಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಿದೆ. ಎಂಟಾಣೆ ನಾಣ್ಯ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತರತರವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಟೀಕಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಬಸ್ ನಿಂತಮೇಲೆ ಗುಡಿಸಿ ತೆಗೆಯಬಾರದೇನಪ್ಪ ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿರುವ ವರಿಗೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ, ಕಂಡಕ್ಕರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಈಗ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು, ಪಾಪ, ಅವನಿಗೆ ಆ ಎಂಟಾಣೆ ಬಕ್ಷೀಸ್ ಬಂದರೆ ಯಾರಿಗೇನು ನಷ್ಟ ?—ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ನನ್ನ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ಬೈದರು. "ಕಾಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಈಗಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ" "ಏನು ಆತುರವೋ ಇವಕ್ಕೆ; ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಂಡಕ್ಕರ ಕೈ ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಂತ ನೋಡಿ ನಂತರ ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಸ್ಸನ್ನಿರಿಸಿದರೆ, ಏನು ಮಹಾ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೋಗೋದು, ಇವರಿಗೆ" ಮುದುಕ ರೊಬ್ಬರು ಟೀಕಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಊರಿದ್ದ ಕಾಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು

ಸಮ್ಮತಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತುಳಿದು ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಅವರೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಂತರಂಗ ಹೇಳಿತಾದರೂ, ಅದನ್ನು ನಿಜವೆನಿಸಲು ನನಗೆ ದಾರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನ ವೇದಾಂತಿಗಳೊಬ್ಬರು, “ಹಣ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಕಸ; ಈ ಧೂಳಿಗೂ ಆ ಕಾಸಿಗೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳಿಯೂ ಭೂಮಿಯ ಒಳಗಿದೆ; ಮಣ್ಣೂ ಭೂಮಿಯ ಒಳಗೆ ಇದೆ. ಮಣ್ಣು ಹೋಯಿತು ಅಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಪರದಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮಣ್ಣೇ ಆದ ಬೆಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಈತ, ತ್ಸು, ತ್ಸು, ಪಾಪ, ಪಾಪ” ಎಂದು ಕನಿಕರ ಹರಸಿದರು. ಅವರಿಗೂ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ವಾಗ್ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. “ಅಲ್ಪ! ನಿಮಗೇನು? ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರೋ ಕವಳ ತೆತ್ತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಕಡಿದರೆ ನಾಲಫಾಳು ಆಗುವಷ್ಟಿದ್ದೀರಿ; ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣ ಬೇರೆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ದುಡ್ಡಿನ ಬೆಲೆ” ಎಂದರು. ವೇದಾಂತಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂತು. ಅವರ ಗಡ್ಡ ಪೊರಕೆಯಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಕಂಡಕ್ಕರೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಪ್ರಯಾಣಿ ಕರೂ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು, ಆದರೆ ವೇದಾಂತಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಉಪನಿಪತ್ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಒದರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

ನಾನು ಬಸ್ಸಿನ ನೆಲವನ್ನೆಲ್ಲ ತಡಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಆ ಮುದುಕ ಕಾಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. “ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾಕ್ರಿ ನಿಮಗೆ ಅನುಮಾನ? ನಾನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದು ಕೂತಿರೋ ಆಸಾಮಿ, ಗೊತ್ತೇನಿ?” ಪರಸ್ಪರ ಪರಧನ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ವಿಷಸಮಾನ, ಗೊತ್ತೇನಿ?” ಎಂದು ರೇಗಿದರು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು, “ತಾವು ಹೇಳ ಬಹುದು, ಮುದುಕರು” ಎಂದಾಗ, ಅವರು ಆತನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಲು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ರಟ್ಟಿಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು.

“ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಾಸು; ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಬಿಡಿ; ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ, ಹಲಗೆ ಸಂದಿನಿಂದ ರಸ್ತೆಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ, ಬನ್ನಿ, ಸಾರ್, ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಬೆವರೊರಸಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು. ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹತ್ತಾರುಜನ ಕೆರಳಿದರು. “ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಬದುಕೋದು ಹೇಗಿ? ಸೇರಿಗೊಂದು ರೂಪಾಯಂತೆ ಪಾಪ, ಅವರು ಪೋಲೀಸರ ಕಾಟಕ್ಕೂ ಹದರದೆ ನಿಮಗೆ ಒದಗಿ ಸುವುದರಿಂದ ತಾನೇ ನಿಮಗೆ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ,.....ತಿಂಗಳಿಗಿಪ್ಪತ್ತು ದಿನ ದೂಟ?” ಎಂದರೊಬ್ಬರು. “ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವೇ ಉಳಿಯು

ವುಡು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆದವನಿಗೆ ಹರೇ ರಾಮೋಗತಿ " ಎಂದರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. ಬಸ್ಸೆಲ್ಲ ಗುಲ್ಲೋ ಗುಲ್ಲು.

ಆ ಗುಲ್ಲಿಂದ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ, ಘಾಟಿ ಮುದುಕ ಬಲಗಾಲೆತ್ತಿ ಎಡಗಾಲಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ. ಅವನ ಚಪ್ಪಲಿ ಕೆಳಗೆ ನನ್ನ ಎಂಟಾಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಅವನ ಎಡಗಾಲೊಂದು ಬಾಕಿ. ನಾನು ಆಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ಕೂತಿದ್ದೆ, " ನಾನು ವ್ಯಾಪಾರಸಂತೆ ಏನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ" ಎಂದೆ, ಬಸ್ಸಿನವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ. ಆ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಲೂ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕನೊಬ್ಬ " ಹಾಗೋ, ಹಾಗಾದರೆ, ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾಸು ಲಂಚದ್ದು" ಎಂದ. ಲಂಚ ಎಂಬ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೂ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಜನ ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆತನ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು. ಬಾರಯ್ಯ ಸ್ಟೇಷನಿಗೆ, ಎಂದು ಅವರು ಆ ಬಡಪಾಯಿಯನ್ನು ಎಳೆದರು. ತಲಾ ಎಂಟಾಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಆತ ಅಂಗಲಾಚಿಕೊಂಡ. "ನಮಗೇನೂ ಬೇಡ, ಅಲ್ಲಿ, ಎಂಟಾಣೆಗಾಗಿ ತಡಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಆತನಿಗೆ ಎಂಟಾಣೆ ತೆತ್ತು ಬಿಡು ದಂಡ" ಎಂದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗದರಿಸಿದರು.

ಆ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಕ್ಕರ ಕೈಗೆ ಆತನೇ ಕೊಟ್ಟ. ಚಿಲೈ ಐದಾಣೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈಸುಕೊಂಡೆ.

— ರೇವಣ್ಣ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯುವಕನಿಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. (ಭಾಷಣ)

— ಇದು ಕೇಳಿದಾಗಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಆರು ಜನ ಮಕ್ಕಳೂ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ—ನಾನು ಮುಂಚೆ ತಾನು ಮುಂಚೆ ಅಂತ.

*

*

*

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನುಲೆಯ ಅಪಘಾತ ಆಯಿತಂತೆ.

— ಕಾಫಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಲು ಒಳ್ಳೆ ನೆಪ.

*

*

*

ಅವುಳಿ ಜವುಳಿ

ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ರುಂಡ ಮುಂಡ ಅವಗು ನನಗು ಒಂದೆ ತೆರನು
ಅವನೆ, ನಾನು, ನಾನೆ ಅವನು, ಎಂದು ಬರೆದರೆಲ್ಲರೂ....
ತಾಯಿ ತಂದೆ ಅಣ್ಣ ತಾತ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ
ಅವುಳಿ ಈತ, ಜವುಳಿ ಈತ — ಎಂದು ಜಗಳಗೈದರು....
ದಿನವು ನಮಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಮೈಯ ತೊಳೆವ ವೇಳೆಗೆ
ಅದಲು ಬದಲುಮಾಡಿ ಅಮ್ಮ ಬೆರೆಸಿ ಬಿಡುವಳಿಮ್ಮನು....
ನಡಿಗೆ ನುಡಿಗೆ ತೊದಲು ತೊಗಲು ಅವಗು ನನಗು ಎಲ್ಲ ಒಂದೆ
ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರಲ್ಲಿ ಜನರು, ಅವನೊ ನಾನೊ, ಎನುವರು....
ನಾನು ಜಾಣ ಅವನು ಕೋಣ, ಗುರುತು ತಪ್ಪಿ, ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ
ನಾನೆ ನಾನು, ಅವನೆ ಅವನು, — ಎಂಬ ತಿಳಿವು ಇಲ್ಲದೆ....
ಶಾಲೆಯಲ್ಲು ಗುರುಗಳೆನಗೆ, ಅವನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದುಕೂಗಿ
ಬೆತ್ತದೇಟ ಕೊಡುವರಯ್ಯೊ ! ಅವನೆ ದೊಡ್ಡ ದಡ್ಡನು....
ಬೆಳೆದು ನಾವು ತರುಣರಾದೆವಾಗ ತುಂಬ ಹಿಂಸೆಯು—
ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆವನು ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಗಿದ, ಮೋಸದಿ ...
ವರುಷ ವರುಷವಿದೇಗೋಳು, ನನಗೆ ಅವಗೆ ಅದಲು ಬದಲು
ನಾನು ಸತ್ಯವಂತ; ಅವನು ಸುಳ್ಳು, ಕಳ್ಳ ಹೇಡಿಯು....
ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಭಾರಿ ತಪ್ಪು, ಅದನೆ ಹೇಳ ಬಂದೆನು,
ಅವನು ಸತ್ತ ! ಜನರು ನನ್ನ .... ಹೊತ್ತು ನೆಲದಿ ಹೂತರು !!

— ಕಾಟ.ಳಿ.

ಶಬ್ದಚಿತ್ರ

ನಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಟಕ, ಶಬ್ದಚಿತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರಮಾಡುವಾಗ, ಕುದುರೆಗಳ ಓಟ, ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣದ ಧ್ವನಿ, ಮಳೆ, ಗುಡುಗು, ಪ್ರವಾಹ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವುದು ಮುಚ್ಚುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸದ್ದು— ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಮ್ಮಣ್ಣನೇ ಕಾರಣಭೂತ. ನಮ್ಮಣ್ಣ ಎರಡು ಅಂಗೈಗಳಲ್ಲೂ ಕರಟ ಹಿಡಿದು ಪ್ಲಕ್ ಪ್ಲಕ್ ಎಂದು ಒಂದು ಹಲಗೆಯಮೇಲೆ ಒತ್ತುವಾಗ, ರಿಸೀವರುಗಳ ಎದುರು ಕುಳಿತು ಕೇಳುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಕುದುರೆಯ ಖರಪುಳ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮೈಕ್ ಹತ್ತಿರ ಸರ ಸರ ಉಜ್ಜಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ರೈಲು ಬರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಣ್ಣ ದಿನವೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ಹೇಳಿ ಭುಜ ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಬುದ್ಧಿ ಜಡ ಹತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ರೂಮಿನಾಚೆ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಬಂದು, “ಬಾಲೂ, ಏಳೋ, ಗಂಟೆ ಎಂಟಾಯಿತು” ಎಂದರೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗೊತ್ತೇ? ಶಬ್ದಚಿತ್ರ. ಮಲಗುವಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಹಾಂ, ಎಂದು ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ, ಆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇವನು ಎದ್ದು, ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಅಮ್ಮ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾದಮೇಲೆ ಅಮ್ಮ ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಕೂಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ, ಮಂಚದ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಕೈನೀಡಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಎಡಗೈ ನಡು ಬೆರಳಿಂದ ಉಜ್ಜಿದರೆ, ಮುಖ ಕ್ಷಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸದ್ದಿದ್ದು, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೇನು ಕಾಫಿಗೆ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಮ್ಮ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಆದರೆ, ಅಮ್ಮನೂ ಈಗ ಇದೇ ವಿಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಒಗ್ಗ ರಣೆ ಸದ್ದಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವುದೋ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮರಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಲುಕುತ್ತಾಳೆ. ತಟ್ಟಿ ಇರಿಸಿದ ಸದ್ದಿಗೆ ಉಗ್ರಾಣದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಟೆನ್ನನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾಳೆ. ದೇವರ

ಮುಂದೆ ಕೂತು, ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಸೌಟನ್ನೂ ಬಾಣಲೀನು ಸೇರಿಸಿ
ಒಂದು ಚೀಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರೊಳಗೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ.

ಅಪ್ಪನೂ ಅಷ್ಟೆ. ಆಕಳಿಸುವ ಸದ್ದಿಗೆ ಅದೇನೋ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದಾನೆ.
ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅಪ್ಪನಿಗಾಗದು. ಬಚ್ಚಲುಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕು
ಚೆಂಬು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಸಾಬೂನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಸದ್ದುಮಾಡಿ ಎರಡುಸಾರಿ ಶೀತು ಕೆಂಚ
ಗಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ. ಪೂಜೆ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಂಚವಾತ್ರೆಯ ಉದ್ಧರಣೆ
ಠಣ್ ಠಣ್ ಎನಿಸಿ, ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುವಾಗಲೇ ಕರ್ಪೂರದ ಡಬ್ಬ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ
ಮಂತ್ರದ ಶಬ್ದಚಿತ್ರ ಉಂಟುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಆಳುಗಳಿಗೂ ಈ ವ್ಯಾಧಿ ಹರಡಿದೆ. ಗುಡಿಸುವ
ತರಹ ಸದ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಗುಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೂಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಲಿಷ್
ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಸದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಚಾವೆ ತುಂಡನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉಜ್ಜಿದಾಗ !
ಪಾಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ನಾಸ್ತಿ.

ನಮ್ಮನಾಯೀನೂ ಇದೇ ಜಾಣತನ ಕಲಿತು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬೊಗಳು
ಸದ್ದನ್ನು ಅದು ಹೇಗೋ ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಗಂಟೆಲುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ,
ಅಷ್ಟೆ. ಹಾಲು ಹಿಂಡುವಾಗ, ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಲು ಬೀಳುವ ಸದ್ದು ಚೊರ್ ಚೊರ್
ಎಂದು ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ, ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಹಾಲು ಕಾಣಿಸು
ವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮಣ್ಣ ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ನಮಗೆ
ಉಳಿಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲ.

— ಬಾಲಾಜಿ.

ಕಾಶ್ಮೀರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗೆ—ಕೊರಿಯಾ ದೇಶದಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ದರೂ ಕರೆಸಿ
ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು—ಎಂದು ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂತೆ.

❀ ಜೀನು ದೇವರು ಕೈಬಿಡಲೊಲ್ಲ! ❀

ಹಯವದನ ನಮ್ಮನೆ ದೇವರು ನನಗೋ ಹಯಗ್ರೀವ ಕಂಡರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುತ್ತೆ. ಏನು ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೂ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಲೇಹ ತಿಂದರೆ ನನಗೆ ವಾಶಿಯಾಗುತ್ತೆ. ಹುರುಳಿಕಟ್ಟೆ ನಮ್ಮನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾಕ ಪದಾರ್ಥ. ಹುಟ್ಟೂರು ಕುದುರೆ ಮುಖದ ತಪ್ಪಲು. ಮದುವೆಯಾದದ್ದೂ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೇ!

ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೇಕೆ? ಇದ್ದು ಬದ್ದು ದೆಲ್ಲಾ ತೊಗೊಂಡು, ಕಡೇ ದಿವಸ ಅಂತ ಕುದುರೆ ಜೂಜಿಗೆ ಹೋದೆ.

ಆರು ಪಂದ್ಯ ನಡೆದುವು. ಎರಡರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕುದುರೆ ಕಡೆಯದಾಯ್ತು, ಇನ್ನೆರಡರಲ್ಲಿ, ಸವಾರನಿಲ್ಲದೆ ಮೊದಲು ಬಂತು, ಇನ್ನೊಂದು ಬಿದ್ದು ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಮುರಿದು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯಿತು ಗೋಲಿಯಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆಂಗ್ಲೇಯರಂದಂತೆ ಷರಟೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬರಿವೈ ಬರೀ ಅಂಗಿಯೊಡನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ದೇವರ ಮಾಯೆ ಇರಲೇ ಬೇಕು ಅಂತ ಧೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ.

ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಕ್ಲಾಸು ನನ್ನ ವೇಷಭೂಷಣ ಮುಖ ಎಲ್ಲಾ ಎದುರಿ ಗಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅವರೂ ಗೌರವಸ್ಥರಂತೆ ಕಂಡರು. ಸ್ವಾಮಿ! ಅಂದರು. ನಮ್ಮಸ್ಕೂಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಾವು ಗಾಂಧೀ ಅನುಯಾಯಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ಬರ್‌ಬ್ರಿಡ್ಸ್ ಆಂಗೀ ಹಾಕೊಂಡು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದರೆ, ತಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಎಂದರು.

‘ನನಗೆ ಮಾತು ಬರುಲ್ಲ. ಸಭೆ ನೋಡಿದರೆ ಭೊಟ್ಟುಕಂಪವಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಕರ್ನಲ್ ಶ್ಯಾಮಸಿಂಗ್ ಇದ್ದಾನೆ. ಊರು ದೇಶ ನೋಡಿದೋನು ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಆತ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಐವತ್ತು ಅಂತ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂದೆ.

‘ಹ್ಲೋ’ ಎಂದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಶಾಲೆಯ ದಾತೃಗಳಿರಬೇಕು. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣ ಬಳೆದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದೆ. ಗೆದ್ದವರಿಗೆ

ಕೈಕುಲುಕಿ ಕುಮ್ಮಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟಿ, ಸೋತವರಿಂದಲೇ ದೇಶದ ಮುನ್ನಡೆ ಎಂದಂದು ಅವರ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಮನ ಒಲಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಿಂದಲೇ ಜನಾಂಗದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತ ದೊರಕಿದ್ದು ಎಂದಾಗ ದಾತ್ಯಗಳ ಗಂಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಐವತ್ತು ಕೈಲಿಟ್ಟರು. 'ಹಯವದನಾ!' ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ.

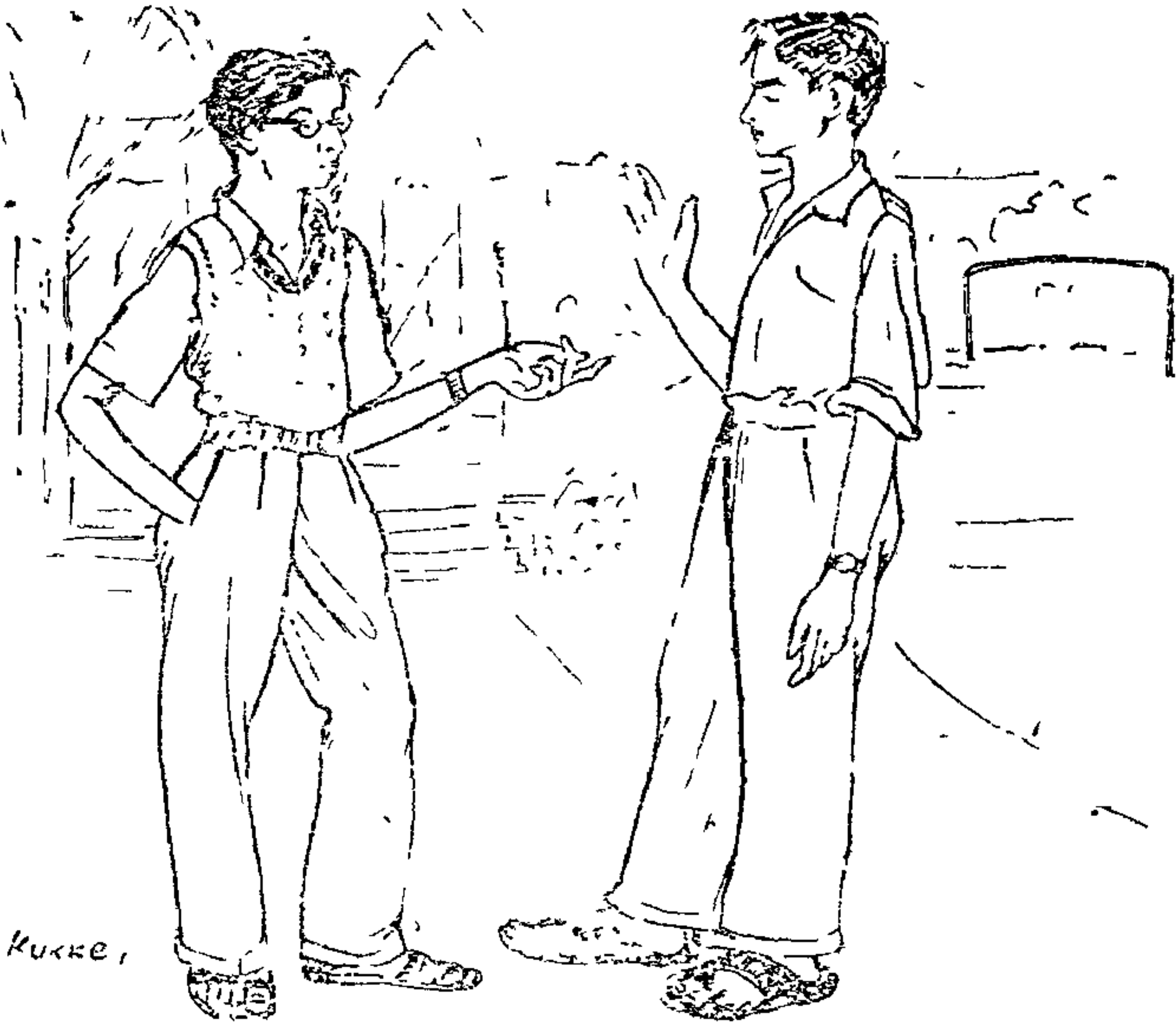
ಇದೇ ರೀತಿ ಶಾಲೆ ಶಾಲೆಗೂ ಮುಗುಮ್ಮಾಗಿ ಕರ್ನಲ್ ಶ್ಯಾಮಸಿಂಗನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಶ್ಯಾಮಸಿಂಗ್ ಕುದುರೆ ಹತ್ತಿ ಪೋಲೋ ಆಡಿ ಯುದ್ಧಗಿದ್ದ ಕತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹಸುವಿನ ಕೊಂಬಿಗೆ ದೀವಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸವರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಿಟ್ಟರನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೂ ಅವನೂ ಜಾರಿಕೊಂಡ ಕತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕಡಲೇಕಾಯಿ ಬೆಲ್ಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತಿಂದು ಗೌರೀಶಂಕರ ಹತ್ತಿದ ಕತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬಿಳಿ ಕುದುರೆಯೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ !

ಇಷ್ಟು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದುದೆಲ್ಲಾ ಆ ಕುದುರೆ ಮುಖಾಂತರವೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಜೀವನ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಗಾಲೋಟ.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ! ಆ ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ಸಿನ ಮಾಲೀಕನೇ ಬಲ್ಲ !

—ಇಂದ್ರ.

ಎಲ್ಲಾ ಸೀಟೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಕಣೋ ! — ರಾಜಕೀಯ — ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ಏ ಗತಿ !

ಮಾವಿನ ತೋರಣ

ಅಕ್ಷರ ಏಳಿಕೊಡೋ ಐಗಳು ನಮ್ಮೂರಾಗೆ ಮಾರೀ ಗುಡಿ ಮುಂದೆ
ಮಾವಿನ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿ, ಡಂಗುರ ಹೊಡೆದಾಗ, ನನ್ನ ದೇನೂ ಡವಡವಾಂತ
ಬೊಡಕೊಂಡಿತು- ಎಂಗಾರಾಮಾಡಿ, ನಾನೂನೂ ಓದುಬರಾ ಕಲಿತೇ ಈ
ಗಟ ಉರುಳಿಸೋದು ಅಂತ ಎದೆ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನಗಬೇಡಿ ನೀವು,
ಎಲಾ ಮುದುಕಾ, ಇವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಈ ಇಳೀ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ದುರಾಸೆ,
ಅಂತ. ಮನಸಾ ಅಂತ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಓದುಬರಾ ಬರದವನು ಕಸಕ್ಕಿಂತ
ಕಡೆ, ಅಂಥ ನರಜಲ್ಮ ನಾಯಿ ಜಲ್ಮ—ಗೊತ್ತಾಗೋಯ್ತು ನನಗೆ. ಹೆಂಗೆ
ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಗೌಡಾ, ಅಂತ ಕೇಳ್ತೀರೋ, ಹೇಳ್ತೀನೆ ಕೇಳಿ ನನ್ನ
ಕತೇನ.

ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ, ದೇವರು. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ
ನಡಿಯೋದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಾಗೂನೂ, ನಮ್ಮ ಊರಿನಾಗೂನೂ. ಬಲರಾಮ-
ಕಿಷ್ಕ, ರಾವಣ-ಇಭೀಷಣ, ಕರ್ಣ-ಅರ್ಜುನ, ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಜೆನ್ನ
ಹಿಂದೆ ಬಂದವನು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದೋದೇ ರೂಡಿ. ಆದರೂ, ಗುದ್ದೋ
ತಮ್ಮಾ ಅಂತ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗ್ತದಾ?...ಕೇಸು, ಕೋರ್ಟು,
ಲಾಯಿ, ಕಚೇರಿ, ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಮ್ಮನ್ನು ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಾ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮನೇಲೂ
ಷುರು.

ಹಳ್ಳಿ ಜಗಳ ಡಿಳ್ಳೀ ತನಕ ಅಂತ—ನನ್ನ ತಮ್ಮನೂ ಹೋದ; ನಾನೂ
ಹೋದೆ; ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಬಸ್ ಹತ್ತಿ, ರೈಲೊಳಗೆ ಕೂತು, ಆ ದುರ್ವಾಸ್ನೆ
ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ತಿಂದು, ಪೇಟೆ ಕೋಟೆ ಸುತ್ತಿ, ಲಾಯಿ ಮನೆಗೆ. ಇಬ್ರಾ ಹೊಲ
ಮಾರಿ ದುಡ್ಡಿನ ಗಂಟು ಬೇರೆ ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿ ಮಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಗ್ರಾಚಾರ
ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ, ನನ್ನ ತಮ್ಮ ನುಗ್ಗಿದ ಲಾಯಿ ಮನೆಗೇನೆ, ನಾನೂ ನುಗ್ಗಿದೆ.
ಅವಯ್ಯ ಅವನ ಕಡೆ ವಾದ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದಾನೆಂತ, ನನಗೆ ಯಾವ ಶಿವ
ಸೊನ್ನದಲ್ಲಿ ಪೇಳಬೇಕು. ಅವನು ಅತ್ತಾಗೆ ಹೊಂಟ, ನಾನೂ ಪುಸಕ್ಕನೆ
ಅವಯ್ಯನ ಬಂಗ್ಲಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟೆ. ಒಸಿ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟು ಕೇಳಿ ನನ್ನ
ಕತೇನ.

ಊರು, ಕೇರಿ, ಹೆಸರು, ಗಿಸರು, ಜಗಳ, ಕದನ--ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ ಆ ಲಾಯ್ರಿಗೆ. ಉದ್ದಾರ ಮಾಡಿ, ದೇವರು ಅಂತ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಜೀವ ಹೋದರೂ ಸೈ, ಸೈ, ತಮ್ಮನ ಹಟಾನ ಮಟ್ಟಹಾಕಬೇಕು, ದೇವರು, ಅಂದೆ.

ಅವಯ್ಯ ಅಂಗೇ, ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಹಂಗೇ. ನನ್ನೇ ದುರದುರ ನೋಡಿದ; ಕೊಂಕುಳ ಗಂಟೊನೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅವ ಹೇಳಿದ, “ಗೌಡರೆ! ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನ ಪರ ಲಾಯ್ರಿ ಮಾಡ್ತೇನೆ ಅಂತ ಈಗ ತಾನೆ ವಕಾಲತ್ತಿಗೆ ರುಜು ಹಾಕಿದೆ. ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತಾ? ಇಬ್ಬರದೂ ಅನ್ಯಾಯ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ, ಯಾರ ಪರ ವಾದಿಸಿದರೇನು, ನನಗೇನೂ ಅಂಥ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವ ಒಂದು ನನ್ನನ್ನ ಬುಟ್ಟೀಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ....ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ....ನನ್ನಷ್ಟೇ ಜಾಣ, ಇಷ್ಟೇ ಬೀರು ಪುಸ್ತಕ ಭಾರಿ ಭಾರೀದು ಮಡಗಿರೋ ಲಾಯರೊಬ್ಬರ ಹತ್ರ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಳಿಸ್ತೇನೆ, ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟು.... ಅವರ ಕಂಡ್ರೂನೂ ಜಜ್ಜಿಗಳು ಗಡಗಡ ನಡುಗೋರು....ಇಕೊ! ಚೀಟಿ” ಅಂತ ಕೈಗೊಂದು ಕಾಜಗದ ತುಂಡು ಕೊಟ್ಟು, ಅಕ್ಷರ ಇರೋದು.

ಶಿವಾ ಅಂತ ಅದ್ನು ಕೈಯ್ಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು. ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಬಂಗ್ಲಿಗೆ ಹೊಂಟೆ. ದಾರೀಲಿ ಇಸ್ಕಾಲಿಗೆ ಹೋಗೋ ಹೈಕ್ಕು ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿ ಅಂಗೇ ಮೇಲಂಗಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದುವು. “ಈ ಚೀಟೀಲಿ ಇವಯ್ಯ ಏನು ಬರೆದವ್ವೆ” ಅಂತ, ಕಿರಕಿರ ನಂಗೇ. ಕರೆದೆ ಒಬ್ಬ ಹೈದನ್ನ. ಒಸಿ ಓದಿ ಹೇಳೋ ಮಗಾ, ಅಂದೆ.

ಅವ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದ ಗೊತ್ತೆ? ನನಗೆ ಓದುಬರಾ ಬರೋದಿಲ್ಲಾನೋ ವಿಸ್ತೃ ಗೊತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ ಆ ಲಾಯ್ರಿಗೆ....“ಇವನ ತಮ್ಮನ ಗಂಟನ್ನ ನಾನು ಕರಗಿ ಸ್ತೇನೆ. ನೀನು ಇವನ ಗಂಟು ಕಸಿದುಕೊ; ಮಹಡಿ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ.. ಬಂದ ನೋಡು ಕುರಿ” ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದ, ಬೇತಾಳ. ಊರಿಗೆ ಬಂದೆ, ನೆಟ್ಟಗೆ. ಮಾವಿನ ತೋರಣ ನೋಡಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಸೇರದೆ ಇರುತ್ತೇನಾ? ಕಲೀದೇ ಇರುತ್ತೇನಾ?

—ಗಂಗಾಧರ.

ಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲದ ಕವನ ಯಾರು ಮಾಡಿದರೇನು?
ತ್ರಾಸದಲಿ ಸೀಸ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಕರ್ಣಕ್ಕೆ
ಕಾಸಿ ಹುಯ್ದಂತೆ, ಸರ್ವಜ್ಞ.

ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ

“ಗಾಂಧೀ ಅನುನಾಯಿ ನಾನು, ಇಂಟರ್‌ನ ಪಾಸಾದ ವರ್ಷ ಅಂಕೋಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಸುಖವಾಗಿ ತುರಂಗವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಾಗ ಹೊರಕ್ಕೆ ನೂಕಿದರು. ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿ ಗಾಗಿ ಈ ವಿಮಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹಾಕಿದೆ. ತಾವು ಹೊಸ ಹುದ್ದೆ ಗಿಟ್ಟಿ ಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ, ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸಾರ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲೀ ಅಂತ ಈಗ ನೀವು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತೆ ” ಎಂದು ಇದ್ದಿದ್ದು ಇದ್ದಹಾಗೇ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಬೇಜಾರಾಗಿತ್ತು:

ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ಮೊದಲಿಗ, ಜೀವನದ ಮಿಕ್ಕ ಆಂತರ್ಯ ಏನೇನೂ ಅರಿಯ. ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡ; ನನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆ ಕೊಂಡಾಡಿದ.

‘ಅಯ್ಯಾ!’ ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಖಂಡಿತ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ವಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅನುನಾಯಿ ಅಂದೆಯಲ್ಲಾ! ಎಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನಾಯಿನ ಹಾಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು. ನಕ್ಕಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದು. ಕಿವಿ ಹಿಂದೆ ಕೈ ಆಡಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಬೌ ಬೌ ಮಾಡುವುದು! “ಅನುನಾಯಿ! ಅನುನಾಯಿ!! ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಅಣುಕು ಶಬ್ದ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನ ” ಅಂದ.

ಹೌದಾ! ಎಂದು ಅವನ ಸಹಿ ನನ್ನ ಫಾರಮ್‌ಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಅನುನಾಯಿ ಅಂತಲೇ ಮೂಲ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಂತ

*

*

*

ಅಮ್ಮ ಸತ್ತ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವಮ್ಮ ಎದ್ದಿತು ನನಗೆ. ಅಮ್ಮ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಪಲ್ಲಟವಾಯ್ತು. ‘ದೇವರೇ ಮಾತು ಟಲ್ಲಪವಾಗುತ್ತೆ ಅಮ್ಮ ಇಳಿದ ಲೇಮೆ! ಏನಾದರೂ ವಧಾ ಕೊಡಿ’ ಅಂತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇರಿಸಿ ಗದುಗಿನ ದೊಡ್ಡ ದವಾಖಾನಾದವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವ

ರಂದರು 'ದೇವರೇ ನಿನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಾನುತಾನೇ ಏನು ಮಾಡಿ ಯೇನು' ಅಂತ.

ಓದು ಬಿಟ್ಟೆ! ಜೀವನಕ್ಕೆ ಏನಪ್ಪಾ ಅಂದಾಗ ಯಾರೋ ಊದುಬತ್ತಿ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಊದುಬತ್ತಿ ಮಾರಿದರೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನಿನಗೆ ಅಂದರು, ಒಪ್ಪಿದೆ. ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಆಣೆಗೆ ಆರು ಊದುಬತ್ತಿ ಅಂತ. ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸರಿ! ಜೈ ಶಂಕರ ಅಂತ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೊದಲಿಗನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ 'ಸ್ವಾಮಿ!' ಅಂತ ಶುರುಮಾಡಿ ಈ ಊದುಬತ್ತಿ ಮಹಾಜಾರರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ತಾವೂ ದಯಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ" ಅಂದೆ.

ಆತ ಪ್ರತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲಿಗ. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ಈ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ! ಪೌರಸಭೆಯ ಸರ್ವಾಧಿ ಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ.

ಪಟೇಲ ಯುಗ! ಆತನ ಮುಖ ಒಂದೇ ನಗು.

"ಏನು ಚಾಲೂಕಯ್ಯ! ಉತ್ತರದೇಶ ಸುತ್ತಿ ಬಂದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀ. ಅಲ್ಲ! ಮಹಾ ಜಾರ! ಏನು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಯ್ಯಾ! ಅಂದ. ಪುರದ ದುರ್ಗಂಧ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈ ಊದುಬತ್ತಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ.

ಈಗ ನನಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೂತಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ! ಈ ಊದು ಬತ್ತಿಯ ದುರ್ಗಂಧ ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋ ತನಕ ನಾನು ಬದುಕಿದೆ.

*

*

*

ಯಾಕೆ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಅಂದರೆ! ಪರೀಕ್ಷೇಲಿ ಸುಸ್ತಾದ ನನ್ನಂತಹ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ! ಅದೂ ಪರೀಕ್ಷೇಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ರಾದವರು, ನಾವು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಮಾಡುವವರು ಇರೋ ತನಕ! ಎಂದು ಹೇಳಲು, ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ.

— ಉಪರಿ ರೇಜಿ

— 0 —

ಸೀಟಿನ ಸಂಕಟ

ತಾತಾ ಗೀತಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಫ್ಫಿಟೊಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟೆಲ್ಲ. ಏಕೆ ಅಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : ನಾವೇನು ಮಾಡೋದಪ್ಪ ? ಇಡೀ ಭಾರತದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಅತಿ ಭಯಂಕರ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೀಟ್ ಕೊಡಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ೧೦೦೦ ಜನ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿರುವ ನಂಬರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ೩ ಜನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟೆ. ಒದಗಿಸಬಹುದು, ಅಷ್ಟೆ.

ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟೆಲ್ಲ. ಏಕೆ ಅಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : ಹೇಗಪ್ಪ ನಾವು ಕೊಡೋದು? ನಮ್ಮ ತಾಪತ್ರಯ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಂಟರ್‌ಮಿಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ವಿಪರೀತ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ನಂಬರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇರುವ ಸೀಟನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ.

ಇಂಟರ್‌ಮಿಡಿಯೆಟ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟೆಲ್ಲ. ಏಕೆ ಅಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : “ತಾಲ್ಮೋಕಿಗೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ನೀವು. ಕಸಬುದಾರರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಬಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿಸಿ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಿ. ನಾವೇನು ಮಾಡೋದು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಸ್ಥಳಾನುಕೂಲ....ನಂಬರ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸೀಟ್ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ.”

ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಬಲು ಕಷ್ಟ ಸೀಟಿಗೆ. ಏಕೆ ಅಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : “ಹೋಬಳಿ ಹೋಬಳಿಗೂ ಮಿಡ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು; ಲೋವರ್ ಸೆಕಂಡರೀಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ ಪಾಸು. ಪಾಸಾದವರಿಗೆಲ್ಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಆಸೆ ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ನಂಬರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.”

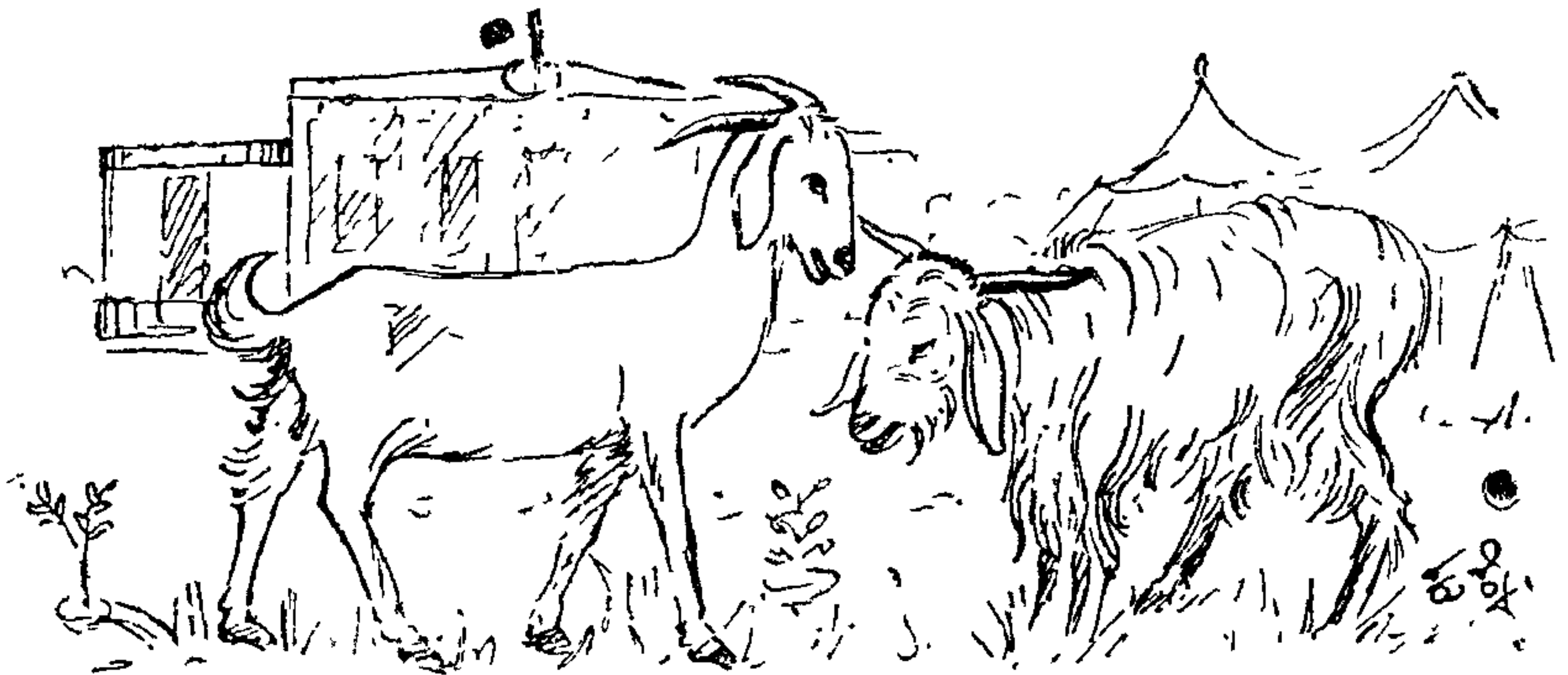
ಮಿಡ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಗುಲ್ಲೋಗುಲ್ಲು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯಂತೆ. ಒತ್ತಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣವಂತೆ. ನಡೆಯಲು ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲು ಕಡಿ ನಡೆಯುತ್ತವಂತೆ, ಬೆಂಚು ಸಾಲದಂತೆ. ಕೋಣೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಂತೆ, ಕಿಟಕಿ ಬಕ್ಕದಂತೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬರ್ ತೆಗೆಯುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಳ ಇಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಕಿಷ್ಟಿಂಥೆ, ಮೇಷ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ರಜ. ರಜ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಜಿನಾಮೆ. ಇರುವ ಅಮಕೂಲಗಳನ್ನ ಜಾಣರಾದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಂಚುವರಂತೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ. ಓದುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ದಡ್ಡರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ. ೧೦೦ ಹುಡುಗರನ್ನು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ, ೨೦ ಜನ ಮಿಡ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುತ್ತಾರೆ, ೪ ಜನ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ, ಇಬ್ಬರು ಇಂಟರ್ ಕಾಲೇಜು, ಅರ್ಧ ಕಾಲೇಜು, ಪಾವು ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ., ಒಂದಾಣೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರ—ಇದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಗಿಡವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಇದು ಮರವಾಗಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಮುರಿದುಬಿಡಬೇಕು.

ಅದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಉಪಾಯ. ಹುಟ್ಟಿದ ಆರನೆಯ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೂಸನ್ನೂ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂರಿಸಬೇಕು: ಕೂರದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಲಾಯಖ್. ಕೂತ ಮಕ್ಕಳು ೫೦ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಏಣಿ. ಉಚ್ಚರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾತಿ. ಜಾತಿ, ಮತ. ಕೋಮು, ವಿಷಗಳ ಸೋಂಕೇ ಇಲ್ಲದ ಈ ಉಪಾಯ ನಮ್ಮ ಜನ ನಾಯಕರಿಗೆ ರುಚಿಸುವುದೋ ಏನೋ, ನೋಡೋಣ.

—ರೇವಣ್ಣ.

ಈ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಶುರುವಾದಾಗಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಎಳೆ ಆಹಾರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಸಿಗುತ್ತಮ್ಮಾ !

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾಗದ

ಗೆಲೆಯ ಪುಟ್ಟೊಗೆ....ಓ! ತಪ್ಪಾಯ್ತು, ಮಹರಾಯ. ಹಳೇ ಸ್ನೇಹ ನೆನೆದುಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲು ಹೆಸರನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಈಗ ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯೆ, ಮಹಡಿ ಮನೆ, ಅಳುಕಾಳು, ಸೋಫಾ ವಾಹನ ಆವಾಹನ— ಎಲ್ಲ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳೂ ನಿನಗೆ (ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಿಮಗೆ) ಇವೆ. ಈ ಗೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ (?) ಹಳೇ ಸ್ನೇಹಿತ ಕಿಟ್ಟಿನ ಜ್ಞಾಪಕ ಕಾರ್ಯಗೌರವ (!)ದ ಮಧ್ಯೆ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೋ ಏನೋ? ಸೋಮಣ್ಣನ ಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದೇ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂತದ್ದು ಯಾವ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೆ? ಆ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರ ಮೇಜಿನೊಳಕ್ಕೆ ಓತಿಕ್ಕಾತನನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದು ನಾನಲ್ಲ, ನೀನು (ವು); ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಡ್‌ಮೆಸ್ಟರ್ ರೂಮಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಏಟು ತಿಂದದ್ದು ನೀನಲ್ಲ, ನಾನು (ನು), ನೆನಪಿದೆಯೆ? ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತೀರಿ ನೀವು? ಮರೆಯಕೂಡದು. ಮಹರಾಯ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಸುಲಭ. ಹಳೇ ಶಾಲೆ, ಹಳೇ ಕಿಟ್ಟಿ ಇವುಗಳ ನೆನಪನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನದೊಂದು ಬಿನ್ನಹ ಇದೆ. (ಈ ಕಾಗದ ವನ್ನು ನೀವೇ ತಾನೆ ಓದುತ್ತಿರುವುದು? ನಿಮ್ಮ ಖಾಸಾ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಅಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ನಿಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕೂ, ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ (ಭಾಷಣಗಳನ್ನೂ ಸಹ) ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಗೊರೆತಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದ ಫಲ.)

ನನಗೂ ಮಕ್ಕಳಾಗಿವೆ, ನಿನ್ನ (ಮ್ಮ) ಹಾಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೇನೇ ನನಗೂ ಸಮಾಧಾನ. ಈಗ ಮೊದಲನೆಯವನು ಹುದ್ದೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದಾನೆ. ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನ ಗೆಲೆಯರಾರೂ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳೇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಸಹ ಪಾಠಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ನಾನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ (ಮ್ಮ) ದೇ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಾನ. (ಎಲ್ಲ ದೈವಲೀಲೆ ಇವತ್ತಿನ ಇಂಥವನು ನಾಳೆಯ ಅಂಥವನು ನೀವು (ನು))

ಈ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಏರಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ಆದರೂ ದೈವ ಲೀಲೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಧಕವಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಅದನ್ನು ಈಗ ಟೀಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮಿಂದ (ಕ್ಷಮಿಸಿ) ಈಗ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲ.)

ಹುಡುಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದಾನೆ. ಲೋಕಾನುಭವವನ್ನು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. (ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು (!) ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಹೊರಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗರು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನೂನೂ) ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಮಿಲಿಟರಿ ಕ್ಯಾಂಪುಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದ, ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಟೂಡಿಯೋಗಳ ಸುತ್ತ ಓಡಾಡಿದ, ಪೇಪರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ, ಈಚೆಗೆ ಜೈಲಿಗೂ ಹೋಗಿಬಂದ, ಯಾವುದೋ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧ ವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದರಿಂದ.

ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆತನದ ಆಳ ಎಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟು, ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ಕೂರಿಸಿ. ಹುಡುಗ ಕಲಿತಿರುವ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಗರವಾಸವೇ ಸೌಖ್ಯ; ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ಅವನೊಬ್ಬನ ಖರ್ಚು ಗೇನೇ ಐನೂರಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಇವನೂ ಕೊಂಚ ದುಂದು. ನಾನು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿ, ನಾವು ಬಡವರು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರು ಎಂದೆಲ್ಲ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನ ಖರ್ಚನ್ನು ಮುನ್ನೂ ರಕ್ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಅವನಿಂದ ನಾನೇನೂ ಬಯಸಕೂಡದೆಂಬುದು ನಿನ್ನ (ಮ್ಮ) ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವೇನು? ನನಗೊಂದು ನೂರೂ ಸೇರಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ನೂರನ್ನಾದರೂ ಅವ ನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಡು (ಡಿ) ಹಗುರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗ, ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಹೊರಲಾರ. (ಕೆಲಸದ್ದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು) ಆದರೆ ಸಂಬಳದ ಭಾರ ಎಷ್ಟುಬೇಕಾದರೂ ತಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಗೆಳೆಯನ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರಿನ ನೌಕರಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ (!) ಎಂದು ಅರಿಯಲು ನಾನು ಕುತೂಹಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಮುಂದಿನ ಸೋಮವಾರ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನೌಕರಿ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಘೋಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿತ ಮೇಲೆ, ಹಕ್ಕಿಯ ತಂದಿತಾಯಿಗಳು ಗೂಡಿಂದ ನೂಕಿಬಿಡ ಬೇಕು, ಅಲ್ಲವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇವನನ್ನ ನನ್ನ ಗೂಡಿಂದ ನಿಮ್ಮ (!) ಗೂಡಿಗೆ ನೂಕಿದೆನೆ. ನೀವು ಕಾರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ದ್ರೌವರನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ

ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಭೂಷಣವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ;
ಕಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆ ಏರುತ್ತೆ.

ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ಕಾಟುಗಳು ಒಮ್ಮೆ ವಿಹಾರಾರ್ಥ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ,
..... ಹೊಳೆ-ಸ್ನಾನ ನೆನಪಿದೆಯೇ? ಬಂಡೆ ತುಂಡನ್ನು ನೋಡಿ ಮೊಸಳೆ ಅಂತ
ಹೆದರಿ ನೀನು (ವು) ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡಿದಾಗ, 'ಮೊಸಳೆ ಅಲ್ಲ ಕಣೋ
ಪುಕ್ಕಲು', ಅಂತ ಆ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕೈ
ಕೊಟ್ಟವನು ನಾನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಹುಡುಗನು ಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ.
ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೇನೆ.

ವಿ. ಸೂ. ನಾನೂರ ಐವತ್ತಾದರೂ ಇರಬೇಕು ಸಂಬಳ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೫೦
ಅವನ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಅಂತಾನೆ, ಮಗ. ಸಿಗರೇಟಿನ ಬೆಲೆ ಈಚೆಗೆ
ಏರಿದೆಯಂತೆ.

ಇತಿ ಸಿನ್ನ (ಮ್ಮ) ಗೆಳೆಯ (?)

ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಲೀಡರ್ ಕಿಟ್ಟು.

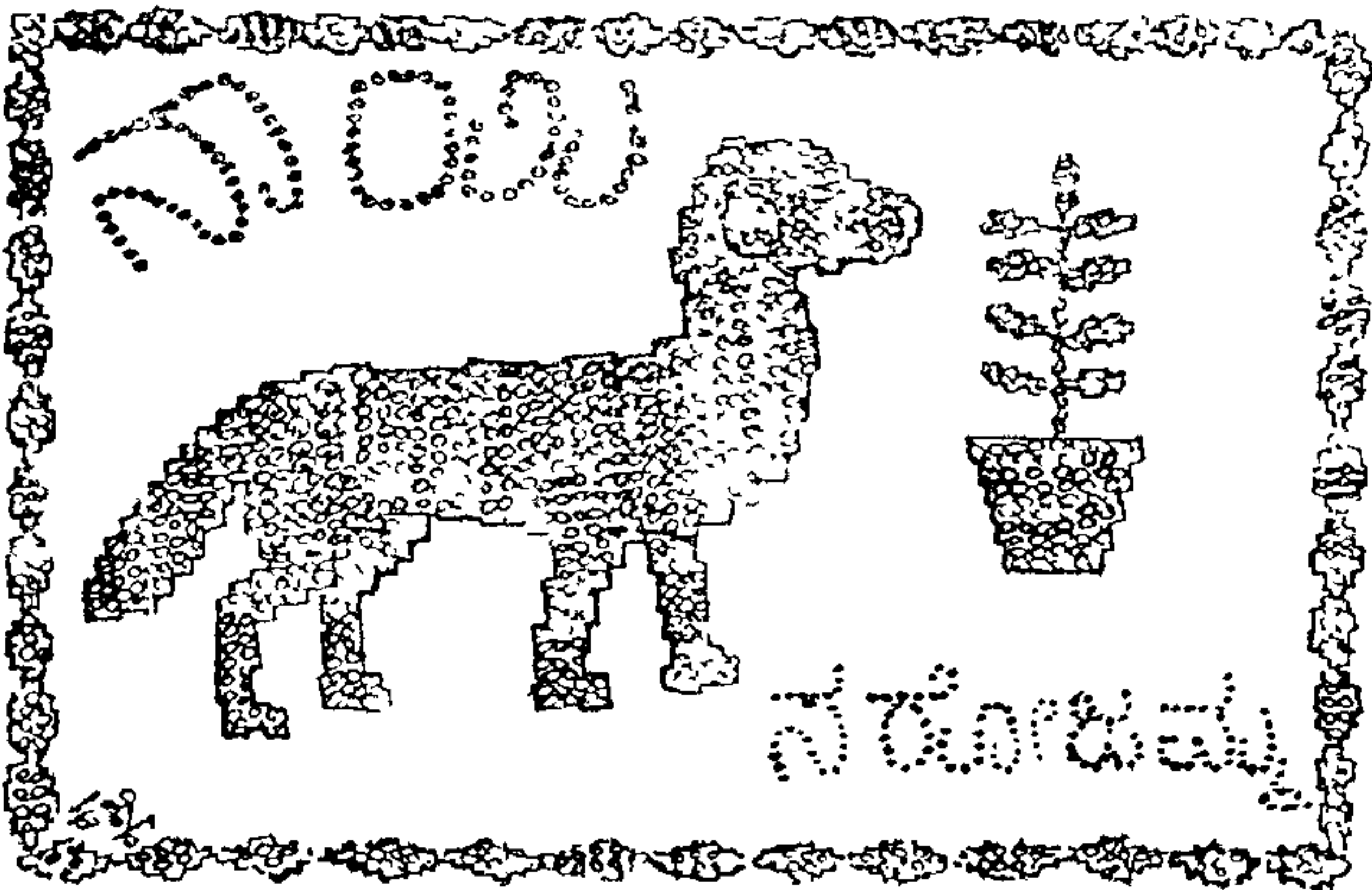

ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಶುರುವಾದಮೇಲೆ ಗಂಡ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.
ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಬೇಯಿಸಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದಾರೆ !

ಚರಿತ್ರೆ ಪಾಠ

ಸುರಾಜುದ್ದಾಲನು ಬಂಗಾಳದ—ಲೋ ಬೋಳಾ, ಮಾತಾಡಬೇಡ—
 ಬಂಗಾಳ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಗಂಗಾ....ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬ ಸುರಾಜುದ್ದಾಲನು....
 ಮೊಯ್ದೀನ್, ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಬೇಕೋ ನಿನಗೆ? ತಿಮ್ಮ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲಿ....
 ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತುಕೊ!....ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ....ಯಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು?....
 ಜಗುಟದೆಯಾ ಜಾನ್‌ನ್ನ ಮತ್ತೆ....ಸುರಾಜುದ್ದಾಲನು ಏನು ಹೇಳಿದ....ನೀನು
 ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ....ಕೈವನಿಗೆ ಜವಾಬು ಹೇಳುತ್ತ....
 ಬೋರಾ, ಲೋ ಬೋರಾ!....ಶಾಯಿ ಚಿಲ್ಲಿದೆಯಾ?... ಕೈವನಿಗೆ ಅವನಿಗೆ
 ಯಾಕೊ ಕಡ್ಡೆಕಾಯಿ? ಯಾರೋ ತಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನ ಇಲ್ಲಿಗೆ? ಬಂಗಾಳದ
 ನವಾಬನು....ಮೊಯ್ದೀನ್! ದೂರ ಕೂತುಕೊ....ಗಂಗಾ....ಯಾಕೊ ಎದ್ದೆ....
 ಜವಾಬು ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ ನಾನು ಮಾತಾಡಿದರೆ....ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊ!
 ಇನ್ನೂ! ಕೈವನಿಗೆ ತಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುರಾಜನು....ರಾಜಾ!
 ತಿರುಗಿ ಷುರು ಮಾಡಿದಿಯಾ....ಕದನಾನ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈವನು....ಅವನು
 ಹೊಡೆದ ಅಂತ ನೀನೂ ಯಾಕೊ ಹೊಡೆತಿಯಾ....ಸುರಾಜನು ಯುದ್ಧ
 ಹೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೈವನೂ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು....ಅವನು ಹೊಡೆದರೆ
 ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು....ಚಿಕ್ಕಾ, ಬಿಡೋ ಅವನ ಜುಟ್ಟು....ಅವನು ಪಟೇ
 ಲನ ಮಗ....ನೆನಪಿರಲಿ....ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸೈನ್ಯ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು....
 ಬೊಜ್ಜ ಎಲ್ಲೋ....ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಆ ವೆಂಗನಾಮ....ಅವನೂ ಹೊರಟನೋ
 ....ಲೋ, ಯಾಕೊ ಅಳುತ್ತೀಯಾ....ಹರಿದೆಯಾ ಪುಸ್ತಕಾನ....ಲೋ, ಕಜ್ಜಿ,
 ಕೇಳೋ ಇಲ್ಲಿ....ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸೈನ್ಯ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ....ಬೆಲ್ಲಾಗ
 ಲಿಲ್ಲವೇನೋ? ಕೈವನು....ಆಯಿತೆ? ಅಬ್ಬಾ! ಹೋಗಿಬನ್ನಿ.....

ಚಲ್ ಚಲ್ ರೆ ನವ್ ಜವಾನ್

ಅಥವಾ

ವಾಲಗದವರ ವೈಖರಿ

ಮದುವೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಓಲಗದವರನ್ನು ಕರೆಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಬ್ಯಾಂಡು, ವಾಲಗದ ಪ್ಲೇಟುಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಲು ಶುರುಮಾಡಿರುವುದೇಕೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಮಲಗಿ “ಕಾಫಿ ಆಯಿತೇ?” ಎಂದು ಕನವರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಬ್ಯಾಂಡು ಬಜಾವಣೆ ಕೇಳಿ ಸಿತ್ತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಎಡಮಗ್ಗುಲಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಆಲಿಸಿದಾಗ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಶೈಲಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ “ಚಲ್ ಚಲ್ ರೆ ನವ್ ಜವಾನ್”!

ಓಹೋ, ಬಂಧನ್ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿರಬೇಕು, ಬಾಳೂಜಿ ಬಯಸ್ಸೋಪಿಗೆ —ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಂಠೀರವನನ್ನೆಟ್ಟಿದೆ, ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ಚೀಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರೋಂತ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಚಿತ್ರಪ್ರೇಮಿಗಳ (ಹೃದಯವ)ನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ ಬಂಧನ್ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ನೋಡದ ಭಂಡಜನ್ಮ ಈಗಾದರೂ ನೋಡಿ ಓಡಲಿ—ಅಂಬೋ ಚಟದಿಂದ ಭೂಮಿಕೆ, ಕಾಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಚೀಟಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೆ, ಚೀಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ! ಕಂಠೀರವ ಕತ್ತಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ವಾಪಸು ಬಂದ. ಏನೋ ಎಂದರೆ, “ಅದು ಸಿನಿಮಾ ಗಾಡಿ ಅಲ್ಲವಣ್ಣ. ಮೆರವಣಿಗೆ” ಅಂದ. ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. “ಪಾಪ ಬೇಳೆ ಬೀದಿ ಬೈಯ್ಯಣ್ಣನಂತೆ. ಆಗಲೇ ಅರವತ್ತು ಆಗಿತ್ತು” ಎಂದು ಜನದ ಮಾತು ಕೇಳಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಓಲಗದವರು ಒಂದೆರಡು ನುಡಿ ದಾಟಿ, “ಬಂದ್ ಕರ್ ಜವಾನ್....ಚಲ್ ಚಲ್....” ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಲಗದವರು ಹಾಡು ಜೋಡಿಸುವ ವೈಖರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ ಈಚೆಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಮದುವೆಯ ವಾಲಗ ತಂಡದವರಿಂದ ಆಯಿತು. ಮದುವಣಿಗನ ಮನಸ್ಸು, ಮಾವನ ಮಟ್ಟ, ಖರ್ಚು ಖಿಮ್ಮತ್ತು, ಅತ್ತೆಯರ ಆಟಾಟೋಪ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅದು ಹೇಗೋ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಈ ವಾಲಗದವರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಿ?

ಅಳಿಯನನ್ನು ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಂದು ಕಿವಿಲೇನೋ ಹೇಳಿದರೆ,

ಈ ವಾಲಗದವನು “ಸಾಲವನು ಕೊಂಬಾಗ” ಎನ್ನುವ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದವನ್ನು ಸಾವೇರಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಮಾವನೆಂಬ ಮಾನವನ ಮುಖಭಂಗ ಮಾಡೋಣವೇ? ಇದಂತೂ ಹೋಗ್ಲಿಬಿಡಿ, ಯಾವ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದವನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರೂ ಮಾವಂದಿ ರಿಗೆ “ಸಾಲವನು ಕೊಂಬಾಗ”ವೆಂಬುದೇ ಕುಕ್ಕುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮದುವೆ ಓಲಗದವರ ಹಾಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ತೀರ ಅಕ್ಷಮ್ಯ.

ತಾಳೀ ಕಟ್ಟೋ ಹೊತ್ಸಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹಿತ್ತೈಸಿಗಳು ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ಯಾಕೆ ಎರಡನೇ ವರ?” ಅಂತ ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆತ್ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ವಾಲಗದಾತ “ಕಂಡಾ ಕಂಡವರಿಗೇ ಕೈ ಮುಗಿದರೂ ಇಲ್ಲ....ಪಿಪೀ ಪೀಪಿ ಪಿಪಿ” ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ನಗಬೇಕೋ ಅಳಬೇಕೋ?

ಇದೇ ರೀತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಮಾವ ಪಡುವ ಪಡಿಪಾಟ್ಟು ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಸಾಲ ಸೋಲದ ಸಂಕಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ವಾಲಗದವರು “ಬಾಗಿಲನು ತೆಗೆಸಿ, ಸಾಲವನು ಕೊಡೆ ಹರಿಯೆ, ಈಸಬೇಕೂ ಇದ್ದು ಜೈಸಬೇಕು” ಅನ್ನುವ ದಾಸರ ಪದಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು “ಹರಿವ ಗರಗಸದಲ್ಲಿ ಶಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು, ಮೈ ಕ್ಯಾಜಾನು ಕ್ಯಾ ಏ ಜಾದುಹೈ” ಇತ್ಯಾದಿ ಪುರಾತನ, ಮಧ್ಯಮ, ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಗೀತೆಗಳಿಂದೆಲ್ಲಾ ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಾಲಗದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಸಬಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ನೀತಿ, ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಹಾಕದಿರುವುದೇ ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರು ವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ನಮಗೆ ಬೇಡವಾದ ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಅವನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಬೇಡವೆಂದು ಕೈತೋರಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಅವಲಕ್ಷಣ ವಾದ ಅಪಸ್ವರವನ್ನೇ ಎತ್ತಿಯಾನೇ ಹೊರತು, ತಾಳಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ತೋಡಿಯಾಗಲೀ, ನಾಗವಲಿಗೆ ಹೊಂದುವ ನಾಗಸ್ವರವಾಗಲೀ, ಕಾಶೀಯಾತ್ರಗೆ ಕೂಡುವ ಕೇದಾರವಾಗಲೀ ಅವನಿಗೆ ಆಗ ಹೊಳೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಸದರಿ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮದುವೆ ವಾಲಗದ ವಿಷಯ ತಗೊಳ್ಳಿ. ಹೆಸರು ಹೇಳಿಸುವಾಗ; ಆರತಿ ಎತ್ತುವುದರೊಳಗೇ ಗೆಳತಿಯರು ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಕ್ಕ ಕುಕ್ಕಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ತುಸು ನಾಚಿಕೆ ಜನ್ಮಕ್ಕಂಟಿದ್ದು (ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೇನು?) ಕೊಂಚ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ತುಟಿಬಿಡುವುದರೊಳಗೇ ಈ ವಾಲಗದವನು ಎತ್ತಿಯೇಬಿಟ್ಟ “ಶ್ರೀಕಂಠ ಎನಬಾಗದೇ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ.... ಶ್ರೀಕಂಠಾ....”

ಅಂತರ ಪರದೆ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಸಂಗ. ಪರದೆ ಬಿದ್ದು ಇನ್ನೇನು ಹಾರ ಹಾಕಬೇಕು. ವರ “ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ” ತನ್ನ ಬಾಳಗೆಳತಿಯ ನಿಜರೂಪ ನೋಡುವ

ಸನ್ನಿವೇಶ. “ವಾಲಗ” ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೆ, “ನಾಮಾಡಿದಾ ಕರ್ಮ ಬಲವಂತವಾದರೇ....”. ಅದು ಬೇಡವಯ್ಯಾ, ಬೇರೆ ಬಾರಿಸು ಎಂದು ಅಂಗೈ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದರೆ, “ಜಬ್ ದಿಲ್ ಹೀ ಟೂಟ್ ಗಯಾ, ಹಂಜೀಕರ್ ಕ್ಯಾಕರೇಂಗೇ?”

ಅಳಿಯನನ್ನು ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯಬೇಕು—ಆರತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕರೆತಂದು ಕೂರಿಸಿ ಯಾಯ್ತು. ಗಂಡಿನ ಸಾವಕಾಶ ನೋಡಿದ ವಾಲಗದವನು, ಯಾವ ಹಾಡು ಶುರು ಮಾಡಿರಬಹುದು? ಊಹಿಸಿ, ನೋಡುವ! “ರಕ್ಕಸರ ಸೊಕ್ಕುಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಲಂಕೆಗೆ ಉರಿ, ಸೊಕ್ಕೇ ಓಡಾಡಿದಲ್ಲೋ, ಹೇ ಮಾರುತೀ ಎಲ್ಲಿರುವೆ ತಂದೇ ಬಾರೋ....”. ಇದಕ್ಕಿಂತ “ಹಸಗೆ ಬಾರೋ ಹಯವದನಾ” ಎಂಬ ಅಠಾಣ ವಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಗೌರವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ಯಾದಾನಕ್ಕೆ ಮಾವ ಬರಬೇಕು—ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಪ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ತಾಪತ್ರಯ. ತಾಳಿ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚುವವರೆಗೂ, ನೀಲಾಂಬರಿ ಸೀರೆ ತರುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ನೀರು ತುಂಬುವುದರವರೆಗೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾಪ ಒಳಗಡೆ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲೋ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತೋ, ಏನೋ ಪ್ರಾಣಿ. ಹಸೆ ಮುಂದಿನ ಹುಡುಗರ ಪಾಳ್ಯ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದರ ಬದಲು ವಾಲಗ ವನ್ನಾದರೂ ಬಾರಿಸಿರೋ ಎಂದಿತು. ನಾಪತ್ತಿಯಾದ ಮಾವನ ತಲಾಷ್ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವಾಲಗದವರು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಹಾಡನ್ನು ಎತ್ತದಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದುದೇ ದುರ್ಲಭವೆಂದು ನಂತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಯಿತು.

“ಪೀಪೀ ಪಿಪೀಪೀ....

“ಸಾಕಿನ್ ಹರಿಯೇ (ಆತನ ಹೆಸರು ಹರಿಹರಯ್ಯ) ಸೈರಿಸಲರಿಯೇ....”

“ನೀರೋಳಗೀರುವೆಯೋ? (ವಾಲಗದ ಧನಿಕೇಳಿದೊಡನೆ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತರ್ಕಾರಿ ಬುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿ ಉಗ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟು)...ಭಾರವನ್ ಹೊರುವೆಯೋ? (ಬುಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿ ರೇಗಿ ಕೂತು ಒಂದೇ ಒಂದು ಗೆಣಸು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹಲ್ಲಿಗಿಡುವುದರೊಳಗೇ)...ಕೋರೆದಾಡೆಗಳಿಂದ ಬೇರ ಮೆಲುವೆಯೋ ಓ ಓ ಓ....”

ಹರಿಹರಯ್ಯನ ಮೈ ಉರಿಯಿತು. ಒಂದೇ ಹಾರುಹಾರಿ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದಾಗ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ತನ್ನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೇಂತ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಆವೇಶ ಕೊಡುವಂಥಾ ಅಠಾಣಗಳನ್ನು ಅನ್ನುವುದು, ಕಾಂಜೋಧಿಗಳನ್ನು ಕುರುಕುವುದು,

ಖೇದಾರಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವುದು, ತೋಡಿಗಳನ್ನು ತೀಡುವುದು, ಇವು ವಾಲಗದವರ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹವ್ಯಾಸ.

ಈ ವಾಲಗದವರ ಇಂಥ ಸಮಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೆಲವೇಳೆ ತಾರಂಪು ಮಾಡುವಂಥಾದಾದರೂ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಓಬಳಪ್ಪನ ಓಲಗದವರು ಬಾರಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಚಂಡವೆನ್ನಬಹುದು. ಪಾಪ, ಆತ ನಮ್ಮೂರಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ. ಬಾರಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳಿವು.

೧) ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದಾಗ:— “ನಾತಾಪಿ ಗಣಪತಿಂಭಜೇ”.

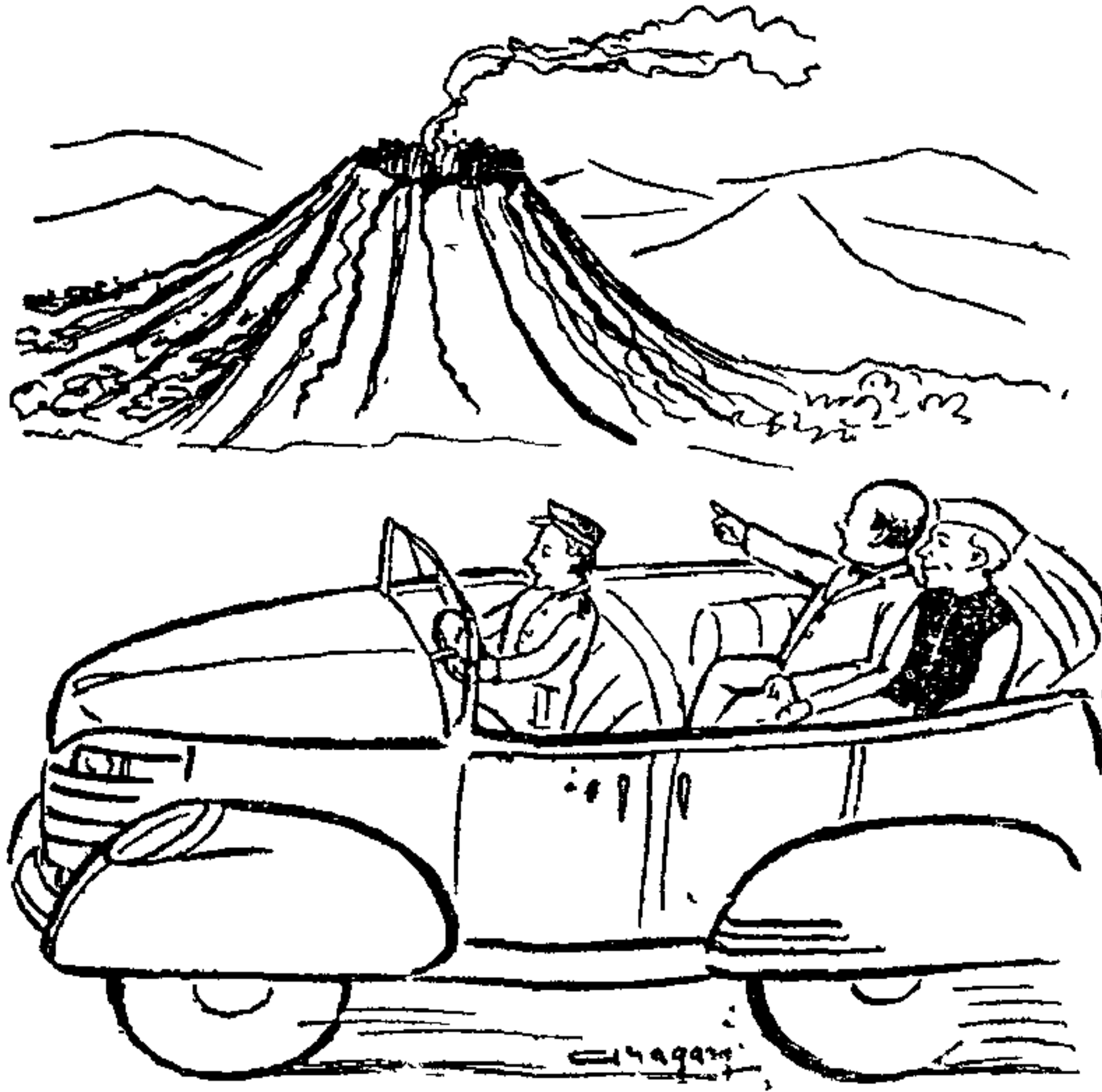
೨) ಹಾರ ಹಾಕಿದಾಗ:— “ಕತ್ತನೀಡೋ ಕರಿವದನಾ”.

೩) ಬಿನ್ನ ವತ್ತಳಿ:— “ಧರಣಿ ಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯದೊಳಗೇ—
....ಕಾಳಿಂಗ....”

೪) ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ; (ಸಭೆಗೆ) “ಸೋಜಾ ರಾಜಕುಮಾರೀ....”

೫) ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ:— (ನವೀನ ಕವಿತೆ—ಖೇದಾರ ರಾಗ — ಅಟ್ಟಹಾಸ ತಾಳ) “ಹೋದೆಯಾ, ಗಾಂಧೀಯಾ, ಹೋದೆಯಾ ಆ ಆ ಆ?”

— ಟೀಯಸ್ಸಾರ್ಯವ್.

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಪಂ|| ನೆಹ್ರೂ !

ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೆಂಪು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಿಗಿಂತ ಇದೆಷ್ಟೊ ಸಾಮ್ಯವಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ !

ಮಾ ವ ನ ಮ ಮ ತೆ

ಕಿರೋೀ ಎಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲು ಕಿರ್ ಎಂಬ ಪ್ರೇಕಿನ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಆ ನಟ್ಟನಡು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ ಎಂದು ತಾಡುಪತ್ರೆಯಿಂದ ಅರ್ಧ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು. ಆಕಳಿಸಿ, ಪೇಟೆ ಏರಿಸಿ, ಬೆಲ್ವು ಬಿಗಿದು, ಬೂಡ್ಲು ಏರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡೇ ನನ್ನ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. “ಬಾರಪ್ಪ ಅದ್ಯಾವೋನೋ ಕಂಬಿ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದಾನೆ ನೋಡುಬಾ” ಎಂದ. ಈ ಹಾಳು ರೈಲ್ವೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕೆಲಸ ಸಾಕು ಎಂದು ಗೊಣಗಿ ಎಂಜಿ ಕಡೆ ಧಾವಿಸಿದೆ.—ಭಳಿ—ಗುಂಪೊಂದು ಎಂಜಿ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿತ್ತು. “ಇದ್ಯಾವನೋ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಜೋಸೆಫ್” ಎಂದು ಡ್ರೈವರನ ಕೇಳಿದೆ. “ಸಾಯಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲೇ ಪ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿದೆ....” ಎಂದ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕಂಬಿಯನ್ನು ತಲೆದಿಂಬಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ಎಬ್ಬಿಸಿದೆ. ಊಹುಂ—ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿದ್ದಾಯಿತು. ಅನಾಮತ್ ನನ್ನ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆವು. ರೈಲು ಹೊರಟಿತು. ಬೀಡಿ ಹಚ್ಚಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ—ಮಿತ್ರ ಅಪ್ಪಣ್ಣನೇ ಆ ಆತ್ಮಹತ್ಯಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ. “ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ!” ಎಂದೆ. ಕಣ್ಣು ತೆಗೆದು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಗಲಗಲನೆ ಅತ್ತ. “ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹಾಯಾಗಿದ್ದೀಯಾಂತೆ ಕೇಳಿದೆ, ನಿನಗ್ಯಾಕೋ ಈ ಗತಿ—ಆಂ—ವಿಷಯ ಏನು!” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಕೇಸು ಹಾಕುವುದು. ತಪ್ಪಿ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಸಾಯಲು ಹೋಗಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂತು. ಬಿಸಿಸುಯ್ದು “ಕೊಟ್ರಪ್ಪ, ಕಾಪಾಡು....” ಎಂದ. ಅಭಯಹಸ್ತ ನೀಡಿದೆ. “ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ.

“ಅಪ್ಪಣ್ಣ, ಹೇಳಬಾರದೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕಂಬಿ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದೆಂತಾ—ಜೀವ ಯಾಕೆ ಬೇಡಾಯ್ತುಂತ....ಆಂ....ಎಂದೆ”—ಅವನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

“ದಂಡಿಗೆ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ—ಫಾಳಿಗೆ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಗುಡುಗೇನು ಸಿಡಲೇನು, ಮಳೆ ಏನು, ಭಳಿ ಏನು, ಗಂಡು ಗುಂಡಿಗೆ, ಗುಂಡಕಲ್ ಮೈ, ಏರಿದ ಬೆಟ್ಟ

ಇಳಿದ ಇಳಿಜಾರು, ಕೋಳಿ ಕೂಗಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗೋವರೆಗೂ ಕಾಡಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಇಸಮು. ಅಪ್ಪನ ಕೈಲಿ ಬೈಗಳು ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ—ಅಮ್ಮನ ಕೈಲಿ ಏಟು ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ—ಧೀರಾದಿಧೀರ ವೀರರ ಗುರೂಂತ ಬಿರುದು ಬಂದಿತ್ತು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಆದರೇ....ಆದರೇ....” ಎಂದು ಸುಸ್ತುಬಿದ್ದ ಮುಖಮಾಡಿ ಉಸುಪ್ಪ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ. ಹಿಂಡಿದ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯಂತಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಮುಖ. ಅಗಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಹೋಳಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ. ಮತ್ತೆ ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿಯಾನೆಂದು ಕಾದೆ—ಉಹುಂ ತುಟಿಪಿಟಕ್ ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಂದ ಉದುರಿದ್ದು ಒಂದು ನೀರ ಹನಿ. ಎಂಥಾ ಗಂಡು ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನೇ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ತಕ್ಕೈಸಿ ಕರ್ಚಿಫ್ ಕೊಟ್ಟಿ. ಕಣ್ಣೊರಸಿ ಮೂಗೂ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಆಳವಾಗಿ ನನ್ನ ನೋಡಿದ.

“ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ -- ಸುಧಾರಿಸಿಕೊ, ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿದರೇನು ಬಂತು. ತಾಳಿ ದವ ಬಾಳ್ಯಾನು.....ಏನು ನಿನ್ನ ದುಃಖ ತೋಡಿಕೊ ಅಂದರೆ ಸಮಾಧಾನ ವಾದೀತು....”

“ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣ -- ವಿಷದ ಬಟ್ಟಲು—ಆಲದ ಮರದ ನೂಲಿನ ಹಗ್ಗ. ರೈಲಿನ ಕಂಬಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಿ ಕಣಯ್ಯ ಇನ್ನು ಸಾಕು ಈ ಸಂಸಾರ ...”

“ಸುಖವಾಗಿದ್ದೆ ಯಲ್ಲಯ್ಯಾ.....ಆಂ.....ಮುತ್ತಿನಂಥ ಹೆಂಡ್ತಿ, ರತ್ನದಂಥ ಮಕ್ಕಳು, ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳ ನಿನಗೇನಯ್ಯ ಕೇಡು ಬಂದಿರೋದು ಸಾಯೋಕೆ.”

“ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಕಣಪ್ಪ ನೀ ಹೇಳೋದು....ಆದರೆ....ಆದರೆ....”

“ಆದರೆ ಏನು ಹೇಳಬಾರದೆ.”

“ಆದರೆ !....ಯಮನಂಥ ಮಾವ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾನಲ್ಲಯ್ಯ ನನಗೆ ಅವನದೇ ಕಾರುಬಾರ ಆಗ್ಲೋಗಿದೆ ಮನೇಲಿ....” ಎಂದು ಮರುಕಳಿಸಿ ಬಂದ ದುಃಖದ ಪದರು ಹಣೆಯ ನೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಈ ಪ್ರಾಣಿಯ ಪ್ರಾಣಾ ತೆಗೆಯೊ ಮಾವನ ಕಾಟ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಒಂದು ಜೀವ ಮಮ್ಮಲನೆ ಮರುಗು ವುದು ಕಂಡು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಆಯ್ಕೊ ಪಾಪ, ತ್ಸೊ ತ್ಸೊ ತ್ಸೊ ಎಂಬ ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ವಾಕ್ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನನ್ನು ತಕ್ಕೈಸಿ ಬೋಳ್ಕೈಸುವುದು ಮಿತ್ರನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನರಿಯೆನೆ? ಅಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

“ನಿನಗೊಳ್ಳಿದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರ್ತು ಅನ್ಯಥ ಇರಲಾರದು ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಎಷ್ಟೆ ಆಗಲಿ ಮಗಳ ಗಂಡನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನವಲ್ಲವೆ?....”

“ಅಭಿಮಾನ ನಿಜಕಣಯ್ಯಾ....ಅವನ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ”

“ಒಂಟಿ ಜೀವನ ಮಾಡಿ, ಬೇವರ್ದಿ ಇದ್ದಾಗೆ ಇದ್ದೊನಿಗೆ ಒಂದು ನೆಂಟು ಗಂಟುಹಾಕಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರನೇನಯ್ಯ ಇದು....”

“ಅಪ್ಪ. ಅಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ ನನ್ನ ಬಳಗ ಬಳಗವಲ್ಲ, ಅವನ ಬಳಗವೇ ನನ್ನ ಬಳಗ, ನನ್ನ ಬೇವರ್ದಿತನ ಹಿಂಗಿದ್ದು ಅವನ ಮಗಳು ನನ್ನ ಮನೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅನ್ನೋ ಮನೋಭಾವ ನನ್ನ ಆ ಮಾಪಾನ್ನೋನಿಗೆ... ಅವನ ಮಗಳಿಗೆ ಮಾಲೇ ಹಾಕಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾಂತ ಕಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ, ಃ ಹೆಂಡ್ತಿ ಅಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದ ಮಗಳೇನಯ್ಯ ಅವಳು. ತಮ್ಮ ಹಿತ, ತಮ್ಮ ಸುಖದ ಶಿಖರ ಕಾಣೋಕೆ ನನ್ನ ಶಿರ ಬಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಆ ಖದೀಮ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಯ್ಯ ಈಗ....ಆಂ....”

“ಏನು ಅಂಥಾದ್ದು ಅವರು ಮಾಡಿರೋ ಅನ್ಯಾಯ ನಿನಗೆ!....”

“ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು ಉಳಿದಿದೇಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಲ್ಲವೆ?....ಎಲ್ಲಾ ಶೂನ್ಯ. ನಾನೊಂದು ಜೀತದ ಜೀವ. ಅವಳು ಹೆಣ್ಣೆಂಗಸು, ಕೋಮಲ ಕಾಯ, ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಪ್ರಕೃತಿ, ಶೀನಿದರೆ ಸುಖನಿದ್ರೆ, ಆಕಳಿಸಿದರೆ ಆಕಳ ಹಾಲು, ಕೆಮ್ಮಿದರೆ ಕೆನೆಹಾಲು, ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆಯಾಸ, ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸುಸ್ತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಉಟ ಫಲಹಾರ ಕಾಫಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಾನು ವಹಿಸಬೇಕೊಂತ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ ಆ ಮಾವ....”

“ಬಹದ್ದೂರ ಮಾವ ಅವ....ಆ ಮೇಲೆ ”

“ಜರಿ ವೇಟ, ಕರಿ ಕೋಟು, ಸರಿಗೆ ಶಲ್ಯ, ಮೊದಲ ಸಲ ಮಗಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಾಗಲೇ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಹೇಳಿದರು; “ಖದೀಮನ ಕಳೆ ಇವನ ಮುಖದಲ್ಲಿಂತ ನಾನು ಅವನ ಮಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ನೆಂದೆ. ಅದೇ ಕಾದಿದ್ದ ಕಣಯ್ಯ—ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು. ನಾಲ್ಕು ಸರ್ಜ ಸೂಟು, ಹತ್ತು ಜೊತೆ ಬೂಡ್ಸು, ಎರಡು ಡರ್ಜ ನೆಕ್‌ಟೈ, ಒಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೀನೀಂತ ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಆ ಮಾವ....”

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲಯ್ಯ. ಸಣ್ಣ ಆಸ್ತಿನೆ ಹೊಡೆದೆ....”

“ಎಲ್ಲಿ ಬಂತಯ್ಯ....ಬರೀ ಆಸ್ತಿ ಅಷ್ಟೆ. ಧಾರೆ ಕಾಲ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ತಾ ನೆಂತಿದ್ರೆ ಕೈ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಕೆಂಡದ ತುಂಡು; “ಎಳೋ ಹಸೆ

ಬಿಟ್ಟು” ಎಂದು ಗುಟುರು ಹಾಕಿದರು. ಕಾರ್ಯವಾಸಿ....ಕಾಲು ಹಿಡಿದು, ಕುಯ್ಯೊ ಮರ್ರೊ....ಕಡೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸ್ತೇರಿ ಮೂರು ಸಾವಿರದೈನೂರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಕೈ ಮುಗಿದ. ಹೇಗಿದೆ—ವರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದ ಭೂಪ ಅವನು. ಆ ಮೇಲೆ ಸೊಸೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮೂರು ಪಾವು ಭಂಗಾರ ಹಾಕುವಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಮ್ಮಪ್ಪ, ಮಾತಿನಂತೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಸುವರ್ಣದೊಡ ಗೂಡಿ ಮಗಳು ತೌರು ಸೇರಿದ್ದೆ ತಡ, ಬಂಗಾರ ಭಸ್ಮ ಹೇಗಿದೆ!....”

“ಕೈಲಾಸಂ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುಕ್ಕೊಲಿಲಿ ಹೇಳೋ ಹಾಗಿ—ಆಗದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಳಕೆಳಗಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!”

“ಆ ಮೇಲೆ ಕೇಳಯ್ಯ— ನಮ್ಮಪ್ಪ ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ ಕೆಂಡದ ಚೂರೂಂತ —ನನ್ನ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ ಮೂರುವರೆ ಸಾವಿರ—ಮೂರು ಪಾವು ಬಂಗಾರ ತರದೆ ಇದ್ದೆ ಹೊಸಲು ದಾಟಬೇಡಾಂತ ಆಟ್ಟಿದರು....”

“ತೊ ತೊ ತೊ....ಪಾಪ”

“.....ಹೋದೆ, ಅವನ ಮನೆಗೆ—ಹೋದ್ರೆ ಅಳಿಯಾನ್ನೊ ಅಭಿಮಾನ ಇರಲಿ. ಮರ್ಯಾದೆ ಬೇಡವೇನಯ್ಯಾ—ಆಂ—ಮುಂಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ; ನನ್ನ ನೋಡಿ ಅವರ ಮನೆ ಹುಡುಗ ಬಂದು “ಇನ್ನೂ ಅಡಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಾರಪ್ಪಾ” ಎಂದೆಂದುಬಿಡೋದೆ!....”

“ಆ ಮೇಲೆ!....”

“ಆ ಮೇಲೇನು—ನಾನೇ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೊಸದು ಹೆಂಡ್ತಿನ್ನ ಕೂಗೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಮಾವನ್ನೇ ಹುಡುಕಿದೆ—ಎಲ್ಲಾ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಮುಂದೆಯೇ ಬಾಯಲ್ಲಿನ ಕೃತಕ ದಂತಪಂಜು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬ್ರಷ್ ಹಾಕಿ ಉಜ್ಜುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, “ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನೋರಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹುಬ್ಬುಹಾರಿಸಿ, ಹೌಹಾರಿ ಹಲ್ಲು ತೊಳೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಚೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕಿತು. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡಿದೆ—ಅವನೇ ನಮ್ಮ ಮಾವ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.... ಬಚ್ಚುಬಾಯಿ ಗೊತ್ತುಸಿಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಹುಡು ...ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ ...ಆ ಮೇಲೆ”

“ಬಂದ ವಿಷಯ ಕೇಳಿ ಮಾವನವರು—ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿನನ್ನ ಕೂಗಿದರು. ಗಲಗಲನೆ ಅತ್ತರು. ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷ ಸಾಕಿ ನಿಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಕೋಳಿ ಕೈಲಿ ಹುಳು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಕಾಯ್ತು. ಗಿಣಿ ಸಾಕಿ ಗಿಡಗನ ಗೂಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು

ಹಾಗಾಯ್ತು. ಕುರಿ ಸಾಕಿ ತೋಳನ ಗುಹೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಎಂದು ಅವರೇ ಅತ್ತರು....ನಾನೂ ಅತ್ತೆ....”

“ ಆಮೇಲೆ.... ”

“ ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷ ಹುಟ್ಟಿನ ಹಾಗೆ ಸಾಕಿದವು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಿ—ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನು ಕಲೆಕ್ಕರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ತಾಡಪತ್ರಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಡದಿ ಸುಖವಾಗಿರಿ.... ಅತ್ತೆ ಕಾಟ ಮಗಳಿಗೆ ಬೇಡ. ಮಾವನ ನೋಟ ನೋಸಿಗೆ ಬೇಡ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರ —ನೀವು ಚೊಕ್ಕವಾಗಿರಿ ಅದೇ ನಮಗೆ ಸುಖ —ನಿಮ್ಮ ಮಡದಿ ನಮ್ಮ ಮಗಳಲ್ಲದೆ ಅತ್ತೆಯ ದಾದಿಯೆ? ಮಾವನ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದಾಳೆ? ಅಂಥಾ ಗತಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ತಾಡಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಸೆ...” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಹೂಂ ಎಂದುಬಿಟ್ಟೆ ತಾಡಪತ್ರೆ ಸೇರಿದೆ ತಂದೆ ತಾಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ....”

“ ಧೂ ಬೇವರ್ದಿ ಓದಿಸಿದ ತಂದೆ ಸಾಕಿದ ತಾಯಿ ” “ ತಾಳು ಬೈಬೇಡ ಮಾವನ ಮಮತೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಲಿಲ್ಲ, ಮಗಳೆಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಾಳೋ ಎಂದು ಅಂದು ಅತ್ತೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದಳು. ಅತ್ತೆಯ ಜೊತೆಗೆಂದು ಭಾವವೈದ ಬಂದ, ಆಮೇಲೆ ಮಾವನವರೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈದರು. ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಶೂಲಿ—ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು—ಭಾವವೈದನಿಗೆ ಹೇಳೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಮಾವನವರು ಕೇಳಲೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎಸರಿಡೋರಾರು? ನಾನೇ ನೀರು ಪಂಚಿ ಉಟ್ಟೆ. ಕೆಲಸ ಖಾಯಂ ಆಯಿತು. ಮಾವನವರ ಮೂರನೆ ಮಗಳು ಬಾಣಂತನಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಎರಡನೆಯವಳು ಗಂಡನೊಡಗೂಡಿ ಇಲ್ಲೇ ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಯ್ತು.”

“ ಅವರ ಸಂಸಾರ ನೀನು ನಡೆಸಿದೇ ಅನ್ನ ಪ್ಪ—ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ?....”

“ಅವರೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ! ಹೆಂಡ್ತಿ ಮುಖ್ಯಾಂತ ಹೇಳಿದರು ಮಾವನವರು,.... ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಮೂರುವರೆ ಸಾವಿರ—ಬಂಗಾರ ಕೊಡುವರೆಗೂ ತಂದೆ ಮುಖ ನೋಡೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಆಯ್ತು....ಮೇಲಾಗಿ ಮಾವನವರೇ ಇರ್ಫ್ಯಾರ್ಸ್ಸ್ ಏಜೆಂಟರು. ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರದ ಖಾಲಿಸಿ ಬರೆಸಿದರು. ತಂದೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕಚೇರಿಲೇ ವಸೂಲು ಮಾಡುವರು.

“ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಹೇಡಿ ನೀನು. ಮಾವನ್ನ ಅತ್ತೆನ್ನ ಕೊಂದು ಹೆಂಡ್ತಿ ಕರಕೊಂಡು ತಂದೆ ಮನೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ—ಅವನು ಹೇಳಿದಾಗೆ ಕುಣಿತಿಯಲ್ಲ ಕೋಡಂಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಣಿಸ್ತಾರೆ....”

“ಅದಕ್ಕೆ ಕಡೇದಾರಿ ರೈಲು ಕಂಬಿ, ಸುಖವಾಗಿ ಸತ್ತರೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಹೆಂಡ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅವಳಿಗೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೀನಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕೊಂತ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಋಣಮುಕ್ತ ನಾಗ್ತೀನೆ....”

“ನೀನು ಗಂಡಸಲ್ಲಕಣೋ.... ಸಾಯ್ತಾನಂತೆ. ನಾನು ದಫೇದಾರ್ ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರ ಇರೋವರೆಗೂ ನೀನು ಸಾಯೋದೊಂದ್ರೇನು. ಮನೆ ಮುರಿಯೋ ಮುಠಾಳ ಅವನು ಮಾವನಲ್ಲ ನಾನು ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಯಾಕೆ ಹೆದರ ತೀಯ...” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣ್ಣನಿಗೆ ಅಭಯ ನುಡಿದೆ. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುಂತ ಕಲ್ ಬಂತು. ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅಪ್ಪಣ್ಣನು ಠಿಕಾಣೆ ಹಾಕಿದ್ದ.

ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ತಂದೆ ಮನೆಗೆ ಹೆಂಡ್ತಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೋದ. ಜೊತೆಗೆ ಐದುಸಾವಿರ ಹಣ ಒಂದು ಸೇರು ಬಂಗಾರ ತಂದನೆಂದು ತಂದೆಗೆ ಹಿಗ್ಗೊ ಹಿಗ್ಗು.

ದಫೇದಾರ್ ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಕೋವಿ ತೋರಿಸಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಮಾವನನ್ನು ಹದಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದ. ತನ್ನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅಳಿಯನ್ನು ತಂದೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ರಪ್ಪನಿಗೆ ಕಡೆ ಮಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ. ಐದುಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ.

ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ ಕೊಟ್ರಪ್ಪನಿಗೆ ಬಂಗಾರ ಮಾಡುವ ಸನ್ಯಾಸಿ ಗೊತ್ತೆಂದು ಮಾವನವರಿಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಸೇವೆ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಅದು ನಿಜ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೆಲ್ಲಾ “ವೆಲ್ಡನ್ ಗೋಲ್ಡ್” ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ?

... ದಾ. ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಚಿಂತೆ

ಕೊರಿಯನರಿಗೆ ಕೂಡಿ ಬಾಳುವ ಚಿಂತೆ; ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಸನರಿಯ ಚಿಂತೆ; ಸಂಯುಕ್ತ ಟ್ರೂಮನರಿಗೆ ಉದಯ ಚೀಣದ ಚಿಂತೆ; ಕುಡುಗೋಲು ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಚಿಂತೆ; ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಗೆ ಕರಿಯರ ದೂಡುವ ಚಿಂತೆ; ಈಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಗೆ ಅರಬರಬ್ಬರದ ಚಿಂತೆ; ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಸಾಲವ ಕೊಡುವ ಚಿಂತೆ; ಮಲಾನಿಗೆ ಬಿಳಿತೊಗಲ ಥಳಿಯನುಳಿಸುವ ಕರಿತೊಗಲಿ ತುಳಿದಳಿಸುವ ಚಿಂತೆ,....ನನಗೋ, ಎರಡೂವರೆ ಸೇರು ಎರಡೂಕಾಲಾಯಿತಲ್ಲಾ ರೂಪಾಯಿಗೆಂಬ ಚಿಂತೆ. ಎಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಯುವಪರಂಜಿ ದೇವಿ.

ಲಾಯರ್ ಮಡದಿ—ಎತ್ತಲೂ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ; ಸುರಿವ ಚಂದಾ, ಯಾರು ನೋಡಿದರವರು ಕಾರು ಸವಾರಿ, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ ತುಂಬ ಚಿತ್ರ, ಬಿತ್ತಿದ, ಬೆಳಗಿದ ಹೆಸರು! ನಾನೇಕೆ ನೆಗೆಯಬಾರದು? .....ಲಾಯರ ಲಲನೆಯಾಗಿ ಕಂಡುದೇನು ಕಾರುಬಾರು, ವರ್ಣಸಲೇ ನಿಹುದು ವೈಭೋಗ? ಪತಿಗೇನು ಪವರೇ ಪಿಂಚನೇ!....ಮೂಲೆ ಮುದುಕಿ ಯಾಗೆ ಮಾಣ್ವೇನೇ! ಆಗದು!.. ಧುಮಕುವೆ ನಾನೂ. ತೆರೆಯುವೆ ತರಳ ತರಳೆಯರಿಗೊಂದು ಶಿಶುವಿಹಾರವ. ಕರೆವೆ ಸಚಿವರ, ಮೆರೆವೆ ವೈಭವದಿಂ!

— ದೃಶ್ಯ ೧ —

[ಹೊಸದಾಗಿ ನಿಯಮಿತರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಲಪ್ಪನವರ ಮನೆ. ಆಲಪ್ಪನವರ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಲಾಯರ್ ಮಡದಿಯ ಪ್ರವೇಶ].

ಲಾಯರ್ ಮಡದಿ—(ವಿನಯದಿಂದ ಬಾಗಿ) ನಮಸ್ತೇ.

ಆಲಪ್ಪನವರ ಅರ್ಧಾಂಗಿ—(ಎದ್ದು ನಿಂತು) ನಮಸ್ತೇ. ದಯಮಾಡಿಸಿ, ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು.

ಲಾ—(ಆತ್ಮಗತಂ) ಆಹಾ! ಎಂತಹ ವಿನಯ! ಏನು ಸದ್ಗುಣ! (ಪ್ರಕಾಶಂ) ತಾಯೇ, ನಾನು ಲಂಚಣ್ಣಲೇನಿನಲ್ಲಿರುವ ಲಾಯರ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರ ಮಡದಿ. ತನುಗೆ ನನ್ನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ತಿಮ್ಮಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಸುರೆ ಉಜ್ಜುವವಳು. ತಾವು ಬೆಣ್ಣೆ ತರುವ ಬಳಿಯೇ ನಾನು ಎಣ್ಣೆ ತರಿಸುವುದು. ನನ್ನ ಧೋಬಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬೇಬಿಯ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದದ್ದು!

ಅ--ಹಾಗೇ?

ಲಾ—ಅಹುದು!.. ತಾಯೇ, ಬಿನ್ನ ಹವೊಂದುಂಟು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ, ತಾವು....(ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ, ಅರೆಬೆತ್ತಲೆಯ ಬಡಕಲು ಬಾಲಕನೊಬ್ಬನು ಪ್ರವೇಶ. ಬಾಯಿ ಭರ್ತಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಡುಬಳೆಗಳ ಜೋಡಿ ನಾಲ್ಕು).

ಆ—ಇದೇನಪ್ಪ ಜವಹಿರ್ ? ಏನಿರ್ಪುದು ಕೈಯೊಳಗೆ?... ಆ....?

ಬಾ—ಕೋಡುಬಳೆಗಳನ್ನು. ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಹಾರಿದೆ ಬುಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲಿ ತಟ್ಟಿ ಕೆಡಹಿದೆ ಆದರೆ ಗಟ್ಟಿ ಬಲು, ಕುಟ್ಟಿ ತಿನ್ನು ವೆನಮ್ಮ ಕುಟ್ಟಿ ತಿನ್ನು ವೆ! (ಕುಣಿಯುವನು).

ಆ—ನನ್ನ ಪ್ಪ ಜಾಣ! (ನಗುತ್ತ ಲಾಯರ್ ಮಡದಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಕಂಡಿರ ಕಂದನೆಂತಹ ಚುರುಕು! ಬಹು ಬುದ್ಧಿ ಬಹು ಬುದ್ಧಿ!

ಲಾ—ಕಂಡೆ ತಾಯಿ ಕಂಡೆ! ಬಲು ಚುರುಕು ಬಲು ಚುರುಕು!....ಅಂದಂತೆ, ತಾಯಿ, ಬಿನ್ನ ಹವೊಂದುಂಟು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ.... ತಮಗೆ....

[ಕೆದರಿದ ತಲೆ, ಕೊಳಕು ಅಂಗಿ, ಅಂಗಿ ತುಂಬ ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡ ಹೆಣ್ಣೊಂದರ ಪ್ರವೇಶ].

ಆ—ಕುವರೀ, ಅವೃತ ಕುವರೀ! ಏನದು ನಿನ್ನಂಗಿಯೊಳು?...ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಯದು ಕಣ್ಣಣಿಯೇ?

ಹು—ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಿತ್ತಮ್ಮ ಎರಡಾಣೆ. ತಟ್ಟನೆ ಎತ್ತಿ, ಪುಟ್ಟನ ಅಂಗಡಿ ಯಿಂದ ತಂದೆನಮ್ಮ ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ! ಕೆಟ್ಟವು ನಾಲ್ಕು ಕೊಡಲೇನಮ್ಮ ನಿನಗೂ!

ಆ—(ನಗುತ್ತ) ಬೇಡ ಭಂಗಾರವೇ. (ಲಾಯರ್ ಮಡದಿಯೊಡನೆ) ನೋಡಿ ದಿರಾ ಈ ನಲ್ಲವರಿಯ ನಲ್ಮೆ! ನೀಡುವಳಂತೆ ನನಗೂ ಕಡಲೆಯ. ತಂದಳಂತೆ ತಾನೊಬ್ಬಳೆ ಕಡಲೆಕಾಯ! ಏನು ಜಾಣ್ಮೆ, ಎಂತು ಭ್ರಾಂತಿ!

ಲಾ—(ಆತ್ಮಗತಂ) ಆಹಾ! ಎಂತಹ ತಾಳ್ಮೆ ಈ ತಾಯಿಯದು! ಕೋಡುಬಳೆ ಕದ್ದ ಕೋಡಗನನ್ನು ಪೀಡಿಸಳು, ಹೊಡೆಯಳು, ಕಡೆಗೆ ಗದರಿಸಳು! ಕಾಸ ಕದ್ದು ಕಡಲೆ ತಿಂದ ಕುವರಿಯ. ಕಾಪಿಟ್ಟು, ಮುದ್ದಿಟ್ಟು, ಮನ ಮೊಲಿಯುವಳು! ಧನ್ಯೆ! ಆದರ್ಶಮಾತೆ, ಶಾಂತ ಮೂರ್ತಿ ಈಕೆ! ಮಕ್ಕಳಿಗೋ ನವಭಾರತದ ನವೋದಯದ ನಾಯಕ ನಾಯಿಕೆಯರ ನಲು ಮೆಯ ನಾಮಧೇಯ!.... ಈಕೆಯಲ್ಲವೆ ಶಿಶುವಿಹಾರಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ? ಈಕೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾರುಂಟು ಈ ಮಂಗಳೂರೊಳು?... (ಪ್ರಸಾರಂ) ತಾಯೇ, ನಿಂತೆಪೋದುದು ನನ್ನ ಮಾತು, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಏಳ್ಗೆಯ ಮಾರ್ಗವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಮುಂಬರುವ

ಪೀಳಿಗೆಯ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ. ಮಡದಿ ಮಾತೆಯರ ಮನೆಗೆಲಸದೊಳು
ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂ. ಶಿಶುವಿಹಾರವೊಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವೆ.
ತಮ್ಮಂಥ ಆದರ್ಶಮಾತೆಯ ನೆರವು ಬೇಕು, ಸಹಕಾರಬೇಕು. ತಾವು
ಉದಾರ ಮನದಿಂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯಾಗಬೇಕು!

ಅ—ಛೇ, ಛೇ! ಅಂತಹ ಅಗ್ನಿಕವಾದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನರ್ಹಳು.
ಪಾಮರಳಾದ ನಾನು ಆ ಪೀಠಕ್ಕೆ! ಸಲ್ಲದು, ಸಲ್ಲದು!

ಲಾ—ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ. ಹಾಗೆನ್ನ ದಿರಿ. ಸಜ್ಜನ ಸಾಧು ತಮ್ಮ ಲಜ್ಜೆ. ಆದರೆ
....ತಮಗಿಂತ...!!

ಅ (ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹದೆ) ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೇ?...ತಮ್ಮ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ,
ಆದರಕ್ಕೆ, ಅಡ್ಡ ಬರಲಾರಿನೇ!

ಲಾ - ಧನ್ಯೋಸ್ತಿ!....ಮತ್ತೊಂದೇ ಮಾತು. ಶಿಶುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕುರ್ಬೇರನ ಕರುಣೆ
ಕೋರುವೆ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಚೇತನವಿದ್ದಷ್ಟು ಚಂದಾಪಣವಂ....(ಅಷ್ಟ
ರಲ್ಲಿ ಒಳಗಿಂದ “ಅಯ್ಯೋ” ಎಂಬ ಆಕ್ರಂದನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ
ಹಚ್ಚುವಳು ಹಾಲಿನ ದೀಪವ. ಕುರ್ಚಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ “ಎದೆನೋವು ಎದೆ
ನೋವು” ಎನುತ ಪವಡಿಸಿರುವನು ಮಿಕ್ಕರ್ಧಾಂಗ.)

ಲಾ—ಅಯ್ಯೋ! ಸಾವಿನ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟ, ಹೃದಯ ರೋಗ, ಈ
ಸುಶೀಲ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯ ಸಹಧರ್ಮಿಕನ ಬಳಿಯೂ ಸಾರಿತೇ!.....
ಹಾಯ್! ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಚಂದಾ ಇಲ್ಲ! ಹೊರಡುವ ಹಿಂದಕ್ಕೆ!

[ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾರು ನಡೆದುಹೋದ ಮೇಲೆ, ಬಿಟ್ಟುಬಂದ ಚಪ್ಪ
ಲಿಯ ನೆನಪಾದುದು. ಚಂದದೊಡನೆ ಚಪ್ಪಲಿಯೂ ಚಕ್ಕರಾದೀತೆಂದು
ಹಿಂದಿರುಗುವಳು.]

— ದೃಶ್ಯ ೨ —

[ಅಧಿಕಾರಿ ಆಲಪ್ಪನ ಮನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಚೇತಾರ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವುದು.]

ಆಲಪ್ಪನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ—(ಬಾಲಕನನ್ನು ಹಿಡಿದು) ಲೋ ಜವರಾ, ಕತ್ತೇ!
ಎಲ್ಲೋ ಕದ್ದ ಕೋಡುಬಳೆಯಲ್ಲಾ? ಕಕ್ಕು ಬಕರಾ! (ಬೆನ್ನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು
ಗುದ್ದನಳು. ಜವರನು ಜಂಝೂಟಿಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಲಾಪಿಸುವನು.) ಆ
ದಡಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗಲೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸುವ
ಳೆಂದರಿತು, ಎರಡಾಣೆ ಎತ್ತಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ, ಈ ಅಮ್ಮಿ ಅದನ್ನೇ

ಹಾರಿಸುವುದೇ! ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಂತೆ ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ! ಕೊಡುವಳಂತೆ ಕೆಟ್ಟ
ಕಾಳ ನನಗೆ ಬೇರೆ! ಎಲ್ಲೇ ಅವಳು? (ಎನ್ನುತ್ತ ಬಾಲೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ
ಬಲವಾಗಿ ಬಾರಿಸುವಳು. ಬಾಲೆಯ ಬೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಾಸುಂಡಗಳೇ!
“ಅಮ್ಮಿ”ಯ ಅಳು ಅವೃತಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುವುದು). ಅದು ಸರಿ
ಕಣ್ಣೀ (ಪತಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ನೀವೇಕೆ ಹಾಗೆ ಹಾರಾಡಿದಿರಿ? “ಹಾ!”
ಗುಟ್ಟಿದಿರಿ?

ಅಲಪ್ಪ—ಆ ಎರಡಾಣೆ ತಾನೇ ನೀನೇಕೆ ತೆರಬೇಕು ಆ ವರಾಹವದನೆಗೆ ಎಂದು
ಬರಿಸಿದೆ ಹೃದಯವೇದನೆಯಂ ನನ್ಮನದಿನಿಯೇ! (ಪತಿಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ
ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುವರು.)

[ಚಪ್ಪಲಿಗೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು, ತೆರೆದ ಬಾಯಾಗಿ
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಾಯರ್ ಮಡದಿ, ನಿಜವಾದ, ಸತ್ಯವಾದ, ಹೃದಯ
ವೇದನೆ ಬಂದು ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗುವಳು!]

—[ತೆರೆ]—

—ಟ. ಸುನಂದಮ್ಮ.

— 0 —

ನಾನು ಈ ಜಮಾನ್ಸೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೇ ನೀನೂ ಮುಂದೆ
ಹುಷಾರಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಪ್ಪಾ !

ಮಗ—ಆಗಲಪ್ಪಾ ! ಯಾವಾಗ ಅಂದರೆ ಅವಾಗ ನಾನು ಸಿದ್ಧ.

ಹೀಗಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ

ಜೇಬು ಕಳ್ಳ ಓಡಿಹೋಗಿ
ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡ.

*

*

*

ಹುಲಿ ಬಂತು! ಹುಲಿ ಬಂತು ಅಂತಿದ್ದ ಹಳೆ ಕತೆಯಲ್ಲಿ.

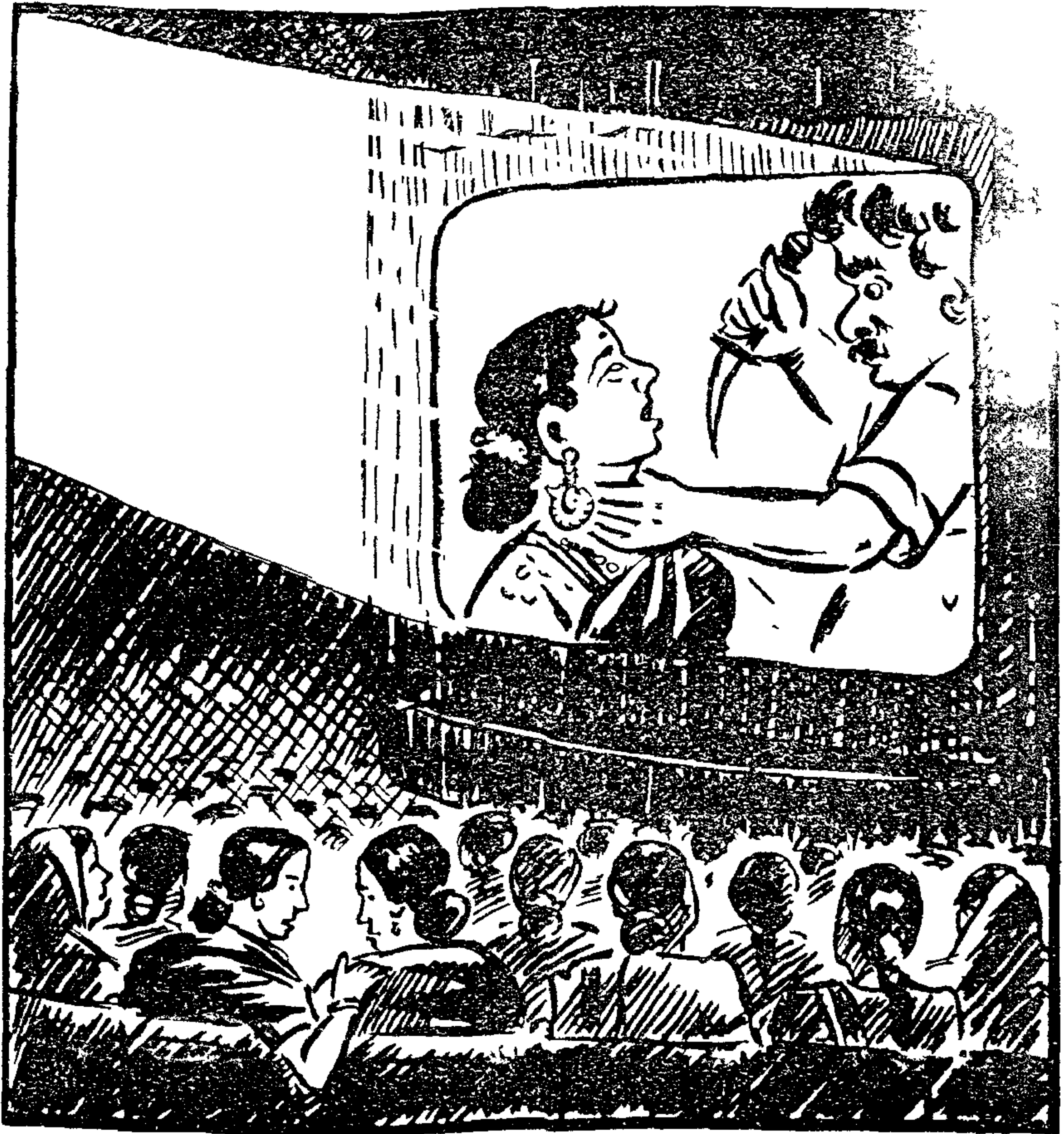
—ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಈಗ ಕರಡಿ ಬಂತು,

ಕರಡಿ ಬಂತು ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದಾರಂತೆ

*

*

*

ನೋಡೆ! ಆ ಲೋಲಕ್ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ!

గొ దే గ లు

కంఠోర ముక్కల బావిగిలసి-కొరియా గేడ్దరు.
 కరుళ్ళల్లి కత్తరి బాయల్లి మత్తరి.
 కడ సిక్కువ హాగిద్రే నానూ కొంచ బొడకొత్తేనే.
 జీళిన మంత్ర బారదవ కరడిన కేణకిద.
 అయ్యో ఎందుకొండే, అర్థ ఆయుస్సు పూర్వే సిత.
 జి. ఐ. జారిబిద్దరే, అదూ ఒందు వరసే.
 సత్యవంతనిగే ఎత్తలూ భయ.
 కొరియాక్కే బంద మేలే, కొనే ముసుకు ఏకే?

— 0 —

ఓనో! మరి! నీనూ ఈ కొరియా యుద్ధక్కి సేరికొండబిట్టయో!

ಕೊರವನ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ

ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಈಗ ಗಿಡ ನೆಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆ? ಏನು ಬಂತೋ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ” ಅಂತ ಕುಡುಗೋಲು ಚೆತ್ರಾನ ಗಾಳಿಲಿ ಬರಿಯುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಯುವಕ ಸದಸ್ಯ ಹೇಳಿದ.

—ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಳಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೂತಿದ್ದ ಕೊರವ ಕಾಲು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು. ಚಪ್ಪಲಿಗೆ ತೂರಿಸಿ ಕರ ಕರ ಎಂದು ನೆಲ ಕರೆದ.

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆವು. ಅವನೂ ಸರ್ಕಾರ ಟ್ರೇಕೆ ಮಾಡೋನೇ. ಈಗ ಈ ಎಳೆ ನಿಂಬೇಕಾಯಿ ಜತೆಗೆ ದನಿಗೂಡಿಸ್ತಾನೋ ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೋ ಎಂದು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

“ಈಗ ಗಿಡ ನೆಟ್ಟರೆ, ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಯಾವ ಗಿಡವಾಗಲೀ, ಯಾವ ಮರವಾಗಲೀ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ!” ಅಂತ ಶುರುಮಾಡಿದ ಕೊರವ.

“ಅದು ಬೆಳೆದ ಮೂರೇ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೇಕೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನ ಮಹೋತ್ಸವ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಮೇಕೆಗಳೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮೇಕೆ ಹಾಲು ಮೈಗೊಳ್ಳೆಯದು. ಅಥವಾ ಮೇಕೆ, ಹಾಲು ಕೊಡೋ ತರಹದ್ದಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ಅದನ್ನೇ ತಿನ್ನ ಬಹುದು. ಸಿಕ್ಕಿದ ಗಿಡ ತಿನ್ನು ಕ್ಯಾಗುತ್ತೆ —ಅದರೆ ಹಾಗೆ ತಿನ್ನೋ ಮೇಕೆನೆ ತಿನ್ನ ಬಹುದಲ್ಲ. ಇದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರಹಸ್ಯ —ವನಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ—

“ಇಷ್ಟೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಈ ಕೆಂಪು ಹುಡುಗನಿಗೆ” ಎಂದ. ವಹವ್ವಾ! ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದನಲ್ಲಾ ಅಂತ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳೆಟ್ಟೆವು.

*

*

*

ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಗಿಡ. ಹಾಕಬೇಕಯ್ಯಾ! ನಮ್ಮ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ವನ ಮಹೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುವಾಗ, ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿ ಹಾಗೆ ನಡೆಯೋಣ ಅಂದ ಕೊರವ, ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ.

ಎಲಾ! ಜಡಭರತ ಇವ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೋಣ ಕುಳಿತರೆ ಜವಾನನ್ನು ಕರೆಯುವ ಅದನ್ನು ಹೊರದೂಡಲು. ಇಂತಹವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಖುಷಿ ಎಂದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಂದೇಹ.

“ಏನು ‘ಪ್ಲಾನ್’ ಹಾಕೋಣ” ಎಂದೆವು. ಆಗ ಅವನಿಂದ “ನೋಡಯ್ಯಾ — ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ— ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಗಿಡ ಮರಗಳೂ ಇವೆ. ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗಿಡ, ಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮರ, ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹೂವು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾಯಿ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಮೊದಲೇ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ ರೆಡಿ’ ಅನ್ನೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ವನ ಮಹೋತ್ಸವ ನಡೆಸೋಣ” ಎಂದ.

—ಹಾಗಾದರೇ ನೀನೇ ‘ಪ್ಲಾನ್’ ಮಾಡಪ್ಪ ಎಂದೆ.

“ನೋಡಪ್ಪಾ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆರಳು ಮರಳು ಅವರು ಅಷ್ಟ ಹಾಕಿದ ಆಲದ ಬೀಜ ನೆಡಲಿ. ನಮ್ಮ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ—ಸೋಡಾಬಾಟಲ್ ಕನ್ನಡಕದವ ಅಶ್ವತ್ಥ ಹಾಕಲಿ. ಹೇಗೂ ಅವನಿಗೆ ಹದಿನಾರು ಮಕ್ಕಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಹತ್ತಾದರೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ—ನಮ್ಮ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ—ಗಂಡ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಲ್ಲೇ ಇದಾನಲ್ಲ, ಆಕೆ ಅಶೋಕ ಹಾಕಲಿ, ಡಾಕ್ಟರು ಬೇವಿನ ಸಸಿ ಹಚ್ಚಲಿ, ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಐಯ್ಯರಿ ಚಾಪೆ ಮುಳ್ಳು ಹಬ್ಬಿಸಲಿ—ಈ ಮೆನನ್ನಿ ದಾನಲ್ಲ ಅವನು ಗಂಡು ಪರಂಗಿ ಮರ ಹಾಕಲಿ,—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಶಾಮಯ್ಯ ಒಂದು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಸಸಿ ನೆಡಲಿ.— ಈಚಲಿಗೇನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಸಸಿ ನೆಡೋಣ—ಆಡಿಟರ್ ಇದಾನಲ್ಲ ಅವ ಒಂದು ರೋಜಾಗಿಡ ಹಾಕಲಿ.

—“ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಯ್ಯಾ! ನೀನೇನು ಹಚ್ಚಿತಿ” ಎಂದೆ.

—“ನಾನೊಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಸಿ ನೆಡ್ತೀನಿ” ಎಂದ ಕೊರವ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ —ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವ ಮುಳ್ಳುಬೇವು ಹಾಕಬೇಕು.

*

*

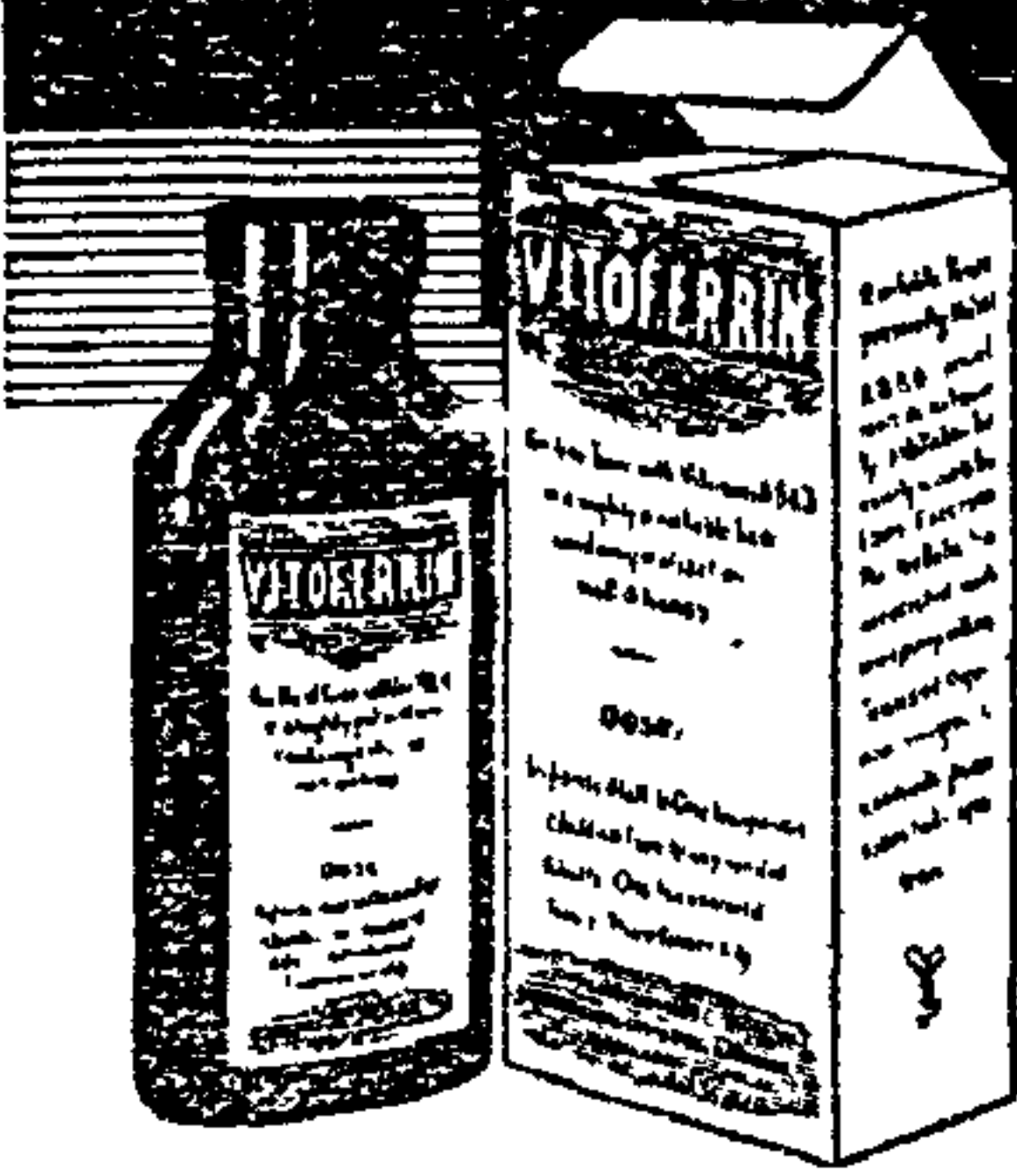
*

“ಏನು ಕೊರವ! ಎಲೆ ಆಡಿಕೆ, ಮಜದ ಖಳೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ. ಎಲ್ಲೋ ಬಿಟ್ಟು ತಿಂಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ” ಎಂದೆ, ಕೆಂಪುದುಟೆಯ ಕೊರವ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹುಸಿನಗೆ ಹೂಡಿ ಬಂದಾಗ.

“ಅಲ್ಲೇ! ಫಣಿಯಪ್ಪ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಬಲು ಖುಷಿ ಮೇಲಿದ್ದ. ‘ಏನು ಅಂದೆ’ ‘ವನ ಮಹೋತ್ಸವ’ ಅಂದ. ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದೆ. ‘ಅದೇ ಹೇಳೋಣ ಅಂತಿದ್ದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೇಗಪ್ಪಾ ಅಂತಿದ್ದೆ. ಈ ವನ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅವರಿವರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಲಾಡೂಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ‘ಸ’ಕಾರ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಗಿಡವಾರೂ ಬೆಳೆಲಿ, ಮರವಾರೂ ಸಾಯಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮುನ್ನಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿ. ನೀನೂ ಬಾಯಿ ಸಿಹಿ ಮಾಡಿಕೊ ಅಂತ ಹೊಟಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು.”

“ಉಂಡವನ ಮನೇಲಿ ಹಿರಿದಿದ್ದೇ ಲಾಭ ಅಂತ ತಿಂದುಬಂದೆ” ಅಂದ, ತುಟ ಮೇಲೆ ನಾಲಿಗೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾ, ಕೊರವ.

VITOFERRIN

TRADE

MARK

ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಹೆಗ್ಗುರುತು

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಅಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ "ಎ" "ಬಿ" ಮತ್ತು "ಡಿ" ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತ ಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಆತ್ಮುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ವೈಟೋಫೆರಿನ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಸ್ಟಿಂಗ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

::

ಬೆಂಗಳೂರು 3.

QUALITY PRODUCTS OF
SUKHANAND TOOTH POWDER DEPOT.
CHITALDROOG

SUKHANANDA TOOTH POWDER

Best for Daily use

„ **CHAMPACA AGARBATHIES**

„ **PRABHAKAR** „

„ **POMADE**

Use always "ZENITH" Blades

and Enjoy a clean Cool Shave. Kind to sensitive skins
Made from the finest Surgical Steel

MANUFACTURED BY

Hind Razor & Blade Co., Ltd., Bombay

ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹತೆ !

- ★ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಛಾಯಿಲೆಟ್ ಸಾಬೂನಿನಲ್ಲಿ
- ★ ನೀವು ಏನೇನು ಗುಣಗಳನ್ನು
- ★ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿರೋ ಅವೆಲ್ಲಾ

ವೈಸೂರು

ಸಾಂತ್ವಲ್

ಸೋಪಿನಲ್ಲಿ

ಇರುವುವು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

—: ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ದೊರಕುವುದು :—

ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

4-8-1950 ರಿಡ ಪಾಕಂಚ

ಟಿಂಗಲೂರು—ಸಾಗರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ★ ಮೈಸೂರು—ರಣಜಿತ್

ಪ್ರಧಾನ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ :— ವೈಜಯಂತಿನೂಲ, ರಾಮಚಂದ್ರನ್,
ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ಮುಂತಾದವರು

A Tallam Release

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore City
Publisher—B. N. Gupta. Editor—M. Sivaram.